

Framtid Ånge

MASSOR AV
TIPS PÅ KUL
SOMMAR-
AKTIVITETER

Ett positivt hundliv

**Ulrika och Caleb Marwick
flyttade från Skottland till Fränsta**

**MED BLICK FÖR
MÄNNISKOR**

**VIVÄXA - NYTT
NÄRINGSLIVSBOLAG**

**ROCKCIRKUS
MED WESTERNSTUK**

Medborgarlöfte

FÖR ÖKAD TRYGGHET

■■■ ÅNGE KOMMUN OCH POLISEN undertecknade i vintras ett medborgarlöfte som syftar till att ge medborgarinflytande inom de områden som upplevs som viktiga för att öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen.

Via medborgardialoger i kommunen har tre områden identifierats som viktiga för trygghetskapande arbete.

- Oro för inbrott och upplevelse av otrygghet
- Ungdomar som löper risk att utveckla missbruk
- Trafiksäkerhet, såsom vissa vägar och övergångar samt busåkning med moped och A-traktor

Insatser för att jobba med de områden som identifierats är bland annat ökad grannsamverkan, insatser för att motverka och minska missbruk hos unga och trafikkontroller och åtgärder för fartreducering. Att öka tryggheten bidrar till att kommunen blir attraktiv att leva och bo i.

Josef Wiklund är lokalpolisområdeschef Medelpad,

- Vi har upplevt medborgardialogerna som hållits vid två tillfällen i Ånge under 2016 som väldigt värdefulla. Innehållet i Medborgarlöftet bygger bland annat på vad som kommit fram vid de tillfällena. Vi vill fortsätta att vara tillgängliga för medborgardialog även i år.

JOSEF WIKLUND BERÄTTAR också att polistationen i Ånge nu är fullt bemannad och att stationen har fått en ansiktslyftning. Stationen är öppen varje vardag, bland annat för ansökan om pass.

- Områdena i avtalet är de som vi från kommunen också uppmärksammat som viktiga att samarbeta kring. Bland annat kommer vi från kommunens sida att stödja grannsamverkan via ersättning för tillståndsansökan för att sätta upp skyltar. Genom att vara lyhörda för medborgarnas önskemål om fartreducerande hinder på kommunens gator kan vi också bidra, sä-

Josef Wiklund, lokalpolisområdeschef Medelpad och Sten-Ove Danielsson, kommunalråd.

ger Sten-Ove Danielsson, kommunalråd i Ånge kommun.

Via det nya Trygghetsrådet följs arbetet upp och utvecklas. I Trygghetsrådet samverkar kommunens skolförvaltning, socialförvaltning, landstinget, polisen och räddningstjänsten med politiker och tjänstemän från kommunstyrelsen. Arbetet med trygghetsfrågor planeras och följs upp.

Under våren har man i kommunens Trygghetsråd konstaterat att det redan nu syns effekter av löftena.

- Vi kan konstatera att Polisen nu är mera synlig och patrullerar i kommunens tätorter. De besöker affärer, ungdomsgårdar och skolor precis som de lovat i Medborgarlöftet, säger Sten-Ove Danielsson, trygghetsrådets ordförande och kommunalråd. Och äntligen är bemanningssituationen på Polisstationen i Ånge stabil!

Bättre företagsklimat i sikte

I slutet av maj släppte Svenskt Näringsliv svaren på årets enkät om det lokala företagsklimatet i Ånge kommun. Det sammanfattande omdömet har i år blivit bättre än föregående år och landar på strax över en godtagbar nivå.

■■■ ANNA HEDENSJÖ JOHANSSON, (bilden) regionchef för Svenskt Näringsliv i Västernorrland, berättar;

- Det är glädjande att se att merparten av frågorna fått ett bättre omdöme än förra året. Framför allt är det hur man upplever konkurrensen från kommunens verksamheter som blivit betydligt bättre. Något som kanske speglar att kommunen på allvar

prioriterar att hålla sig borta från områden där privata företag kan leverera och skapa jobb.

Enkäten speglar hur företagare och politiker uppfattar attytiden till företagande från allmänhet, skola, media, kommunpolitiker och tjänstemän på en rad olika områden.

- Det finns fortfarande många områden för kommunen att jobba med, service till företagen och dialogen med kommunledningen har blivit bättre men ligger fortfarande inte på en godtagbar nivå. Något som sticker ut lite extra är frågan om upphandling, här har kommunen fått ett markant bättre omdöme än förra året och landar dessutom på en nivå klart över Sverige-snittet.

Hur Ånge placerar sig jämfört med övriga kommuner i landet presenteras den 26 september.

Alla enkätsvar går att ta del av på www.foretagsklimat.se.

**Framtid
Ånge**

FRAMTID ÅNGE är Ånge kommuns informationstidning till hushåll och företag i kommunen. Framtid Ånge är också ett viktigt verktyg i marknadsföringen av kommunen och du som inte bor i kommunen kan prenumerera på tidningen via www.ange.se/framtidang. Tidningen kommer ut 2 ggr/år.

Adress: Ånge kommun, 841 81 ÅNGE
Telefon: 0690-250 100.
Ansvarig utgivare: Stefan Wallsten
Redaktion & text: Kristina Kamsten. tel. 0690-250 278 och Per Matsson, framtid@ange.se
e-post
Produktion: Matsson Reklam & Information
Tryck: Prinfo-Accidenstryckeriet
Upplaga: 8.000 ex
Omslagsfoto: Petra Berggren

Sol, sol, sommars och sol

■■■ **EFTER DEN KALLASTE VÅREN** i mannaminne hoppas jag att det är högsommar när ni läser detta!

I detta nummer kan ni läsa bland annat om den just nu pågående lokförarutbildningen som vi äntligen fått på plats. 20 unga utan fast anställning kommer nu efter 45 veckors utbildning få ca 30 000 i månaden som ingångslön och jobb finns i överskott. Vi hoppas att en andra kurs ska dra igång om ett halvår eller så. Roligt att åter få träffa fd Ångebon Pluto eller Blomman som han numera kallas – han har hållit i två veckors utbildning hur bromssystemen fungerar.

I SOMMAR SATSAS 220 MILJONER på vår bangård och detta gör att järnvägen näst efter skogen även framledes kommer att vara en av våra viktigaste näringsgrenar.

På tal om skogen – vi hoppas att S:t Olavsleden som går genom vår kommun ska bli den viktigaste lockelsen för turister från hela Europa att besöka vår kommun. Varje sommar ökar antalet som går leden. I sommar ska vi politiker i kommunen, tillsammans med alla som vill, vandra på leden för att få uppmärksamhet på att det finns en färdig vandringsled från Selånger till Trondheim. Potentialen är jättestor men vi måste kanske ordna fler ställen där man på ett enkelt sätt kan övernatta och framför allt – få fler att upptäcka att vi har en snart 1000-årig vandringsled, den led där Norges store legend S:t Olav en gång gick.

MEN HAR NI INTE varit uppe på många år och njutit av utsikten från Getberget eller Rankleven...har ni inte besökt medeltidsmarknaden i Kälen eller smakat segkakorna på Borgsjö hembygdsgrd, eller kakorna på Ånge camping så är det hög tid för det nu. Har ni gjort detta så finns höghöjdsbanorna på Bucketjärns camping som en extra krydda i livet. För med den här kalla våren i minne så kan jag utlova en underbar sommar – medeltemperaturen på ett år blir nästan alltid densamma så värmen kan nog till och med bli besvärande. Men då kan ni gå ut på golfbanan på Hussborg redan klockan 6 på morgonen när dimman lättar ut efter Ljungan och det är bara jag och några entusiaster till som är där den tiden, så plats finns även för er. Ja Mittpunkten och Haverö strömmar förutsätter jag bara att ni varit till annars är det väl med dem ni ska starta er safari.

Så välkomna till ett nytt nummer av Framtid Ånge och jag lovar – sommaren kommer att bli kanon här i Mittens Rike!

STEN-OVE DANIELSSON

Alla som har hund vet att det är mycket glädje, men också medvetet och hårt arbete. Ibland kan man behöva hjälp med att få samspelet att fungera. Ulrika Marwick vet hur man gör.

– Poängen är att både hund och människa ska ha roligt.

Tillsammans med maken Caleb flyttade hon från Skottland hem till Fränsta för att förverkliga sin affärsidé om positiv hundträning.

TEXT: LENA SJÖDIN FOTO: PETRA BERGGREN

Ett positivt hundliv

Var beredd på att ni kommer att mötas av två stora och livliga hundar! När Framtid Ånge bokar tid för att träffa företagaren Ulrika Marwick är hon noga med att berätta vad som väntar oss. Hundarna Stella och Bruce visar sig sedan vara lydiga, positiva och en självklar del av familjen. Inte så konstigt eftersom Ulrika är hundinstruktör och har positiv hundträning som sin affärsidé.

– Jag är utbildad inom media och kommunikation och har jobbat med sociala medier på PR-byrå. Men jag hade svårt att känna den riktiga passionen. Hundar är så mycket roligare, mitt yrkesliv idag känns inte som att jobba.

HON STARTADE FÖRETAGET Positiv hundträning 2016 och erbjuder kurser, online-kurser och privatträning. Genom att använda videopresentationer och övningar i en sluten facebook-grupp kombinerar hon analog och digital träning. Dessutom har företaget en webbshop.

– Jag har en bas på Amnis hundhus i Sundsvall, men drömmen är att hitta en gård på landet där vi kan bo och ha hundverksamheten på samma ställe.

Hennes tränarfilosofi utgår från att belöna det man

vill se mer av hos hunden och ignorera det man inte vill se.

– Metoden har sitt ursprung i mänsklig psykologi, förklarar hon. Positiva signaler föder fler positiva signaler. Helt enkelt vardagsträning för att du och din hund ska ha roligt tillsammans.

ULRIKA VÄXTE UPP I FRÄNSTA, utbildade sig i Umeå, jobbade i Stockholm, mellanlandade i Skottland och har nu slutit cirkeln genom att återvända till Fränsta. För två år sedan gifte hon sig med sin Caleb. Vigseln skedde på Vikbron.

– Det är en fin plats men vi gillar också symboliken, en bro är en plats som binder ihop världar och människor. Vi åker ofta hit med hundarna för att promenera och träna.

Ulrika och Caleb träffades via projektet Global Classroom. Förutom Bobergsgymnasiet ingår skolor från Tjeckien, Tyskland, Australien, USA, Nya Zeeland, Sydafrika och den skotska ögruppen Shetlandsöarna som Caleb kommer ifrån.

– Vi träffades första gången 2003 när Shetlandsöarna var värd och vi båda gick i gymnasiet, berättar Ulrika.

– 2009 var jag koordinator för Learning School, ett längre projekt som fötts ur Global Classroom, fortsät-

ter Caleb. Det gjorde att jag tillbringade några veckor i Ånge för att planera aktiviteten.

Dom träffades på nytt och sedan dess har de varit ett par. Ulrika bodde då i Stockholm och för att få starta tillsammans på en ny plats bestämde de sig för att flytta till den skotska huvudstaden Edinburgh. Eftersom Ulrika kunde jobba hemifrån med sina uppdrag öppnade sig möjligheten att skaffa hund.

– Jag har haft hästar, hund, katter och kaniner när jag växte upp och har verkligen längtat efter ett liv med hundar.

Caleb hade aldrig haft hund men när rottweilern Stella blev en del av hushållet kändes det helt rätt.

– Det är aldrig lätt, men alltid roligt, säger han. Nu tänker jag att jag alltid vill ha hundar i mitt liv.

I SKOTTLAND ÄR DET vanligt med ”dog walker”, det vill säga att du som hundägare anlitar en person som kommer hem och går ut med hunden när du själv är på jobbet. För Ulrika blev det starten på hundverksamheten. Hon skrattar när hon berättar.

– Som mest hade jag 10 hundar per dag och lite valppassning, jag var ute jämt. I Edinburgh är det aprilväder året runt så jag fick byta kläder flera gånger per dag.

”Vi ville gärna bo på landet men ändå med pendlingsavstånd till en större stad.”

Ulrika Marwick

Hundintresset började ta överhanden och hon följde med på valpkurser, gick hundtränarkurser och hade Skottlands bästa hundtränare som mentor. Under tiden studerade Caleb, gjorde praktik och fick jobb som lärare i samhällskunskap.

NÄR PARET PRATADE om var de ville bo och bilda familj var Sverige det självklara valet för båda. Planerna på att flytta tog fart och möjligheten att bo billigt fick styra.

– Vi ville gärna bo på landet men ändå med pendlingsavstånd till en större stad, förklarar Ulrika. Mina

föräldrar hjälpte till att hitta ett hus och när vi insåg hur bra huspriser det är i Fränsta slog vi till.

– Ånge är ganska likt Shetlandsöarna på ett sätt, berättar Caleb. Alla känner alla. Sedan gillar jag verkligen årstiderna och att det går att cykla så mycket här.

– Det har hänt mycket i Fränsta under den tiden jag varit borta, säger Ulrika. Kraftsamling Fränsta har ett bra driv och med Emilia Rapp som ordförande kommer vi att få se många bra aktiviteter. Jag hjälper till så gott jag kan med att bland annat uppdatera hemsidan.

NÄR ULRIKA TRÄNAR HUNDAR läser Caleb svenska på SFI och jobbar på parallellt som engelskalärare för nyanlända på Bobergsgymnasiet. Nyligen följde han med som lärare på Global classrooms resa till Australien.

– Nästa år är det återigen dags för Ånge att välkomna 50 elever från hela världen. Det är ett otroligt givande utbyte.

Båda vet att de hittat rätt i tillvaron. Speciellt sedan även Australian sheperden Bruce kom in i familjen.

– Det tog lite tid att landa allt, men nu känner vi att vi och hundarna bor och lever här.

”Ånge är ganska likt Shetlandsöarna. Alla känner alla.”

Caleb Marwick

Tips! KLICKERTRÄNING

■■■ **MÅNGA HUNDÄGARE** har på senare år upptäckt tjusningen med klickerträning. En klicker är en liten dosa som ger ifrån sig ett "klick" när du trycker på den. Klickljudet ska vara en signal för hunden att precis där gjorde den rätt och belöningen kommer inom kort. På detta sätt kan du enklare markera i precis rätt ögonblick. När vanan är inne kommer dessutom du som tränare att kunna belöna mer precist då det är mycket lättare att träna in en bra reflex i handen än att hinna säga ett "bra".

FAKTA

POSITIV HUNDTRÄNING

Här är några kommentarer om Ulrikas hundträning: "En av de bästa jag gått kurs för", "Jag svävar på moln", "Byggt upp mitt självförtroende". Läs mer om Ulrikas verksamhet på www.positivhundtraning.se

Konsertserie på Eldnäset!

FOLKMUSIK UNDER HAVERÖVECKAN

■■■ **VI FÅR ÅTERIGEN** lyssna till Mittfolk, det svängiga ungdomsbandet från Västernorrland. De kommer att framträda i en konsert på flottarmuseet under Haveröveckan. Förutom Mittfolk så medverkar även Sandra Arvman fiol och Uno Dvärby bas med sitt nya band. Sandra och Uno studerar vid Musikhögskolan i Stockholm. Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Programpresentatör är författaren Bengt Erik Engholm.

Det blir en helkväll med två olika konstellationer som spelar svängig folkmusik från bygden!

Konserten äger rum på Eldnäsets flottarmuseum den 16 juli kl 18. Ta gärna med stolar. Vid soligt väder håller vi nämligen till på bryggan med Holmsjön i bakgrunden.

För att hitta till Eldnäset så åker man till Kölsillre och tar av mot Vassnäs. Efter ca 2 km så följer man skylten mot Eldnäset.

Konsertdatumet är ännu ej bestämt så håll utkik.

ALE MÖLLER TILL FOLK FLUTE ACADEMY!

■■■ **I AUGUSTI BLIR DET** tre konserter i samband med Folk Flute Academy's årliga flöjtkurser. I år är det 150 år sedan flöjtspelaren Olof Jönsson 'Ol Jansa' (1867-1953) från Sveg föddes.

- 'Ol Jansa är grunden till att vi nu har kurser och så många folkflöjtspelare här i Norden' säger Göran Månsson. Det firas med tre konserter under kursdagarna.

Göran Månsson fick Norrlandsförbundets fina utmärkelse Olof Högbergplaketten 2017 för "enastående insatser för att utveckla den Västernorrländska folkmusiken och beundransvärda pedagogiska insatser för att locka unga till folkmusiken"

DEN 10 AUGUSTI KL 19 blir det en konsert med den legendariske sjöflöjtspelaren från Norge, Steinar Ofsdal och blockflöjtsvirtuoson Kristine West från Hälsingland.

DEN 11 AUGUSTI KL 19 blir det premiär och skivsläpp för Göran Månsson och Ol'Jansaband. Spännande nytolkningar av Olof Jönssons musik. I bandet ingår bland annat Martin von Schmalensee, producenten bakom bandet 'Kents' framgångsrika 'Vapen och ammunition' och den fantastiska Kotospelaren Karin Nakagawa från Japan.

DEN 13 AUGUSTI KL 19 kommer Ale Möller, en av Sveriges absolut största folkmusiker att framträda på Eldnäset. Hans betydelse för folkmusiken i Sverige kan inte beskrivas. Här spelar han i en återförening med Mats Berglund, fiol, Lasse Sörlin, fiol och Greger Brändström, fiol. I början av 90-talet släppte de skivan 'Härjedalspipan' och nu spelar de återigen tillsammans. En konsert man helt enkelt inte får missa!

Mer info: www.folkfluteacademy.com

Stensjö Vildmark är platsen för dig som vill ladda kropp och sinne med en naturupplevelse utöver det vanliga i orörd natur och magnifika urskogsreservat.

– Visst kommer många hit för att jaga och fiska, men det är framförallt lugnet och stillheten som lockar, säger Per Frank som driver företaget Vildmarksguiderna i detta område och fortsätter:

– Vi brukar säga ”Bo hos oss i några dagar, lev på känslan i månader.”

TEXT : PER MATSSON FOTO: PER FRANK

På jakt eft

er stillhet

”Jaga inte känslan, låt den komma till dig.”

Stensjö vildmark ligger långt ifrån allting och är så mycket vildmark som det är möjligt att hitta i Sverige. Men tar du dig hit så är belöningen desto större. Glittrande sjöar och orörd vildmark skänker lugn och harmoni. Ta några djupa andetag och känn lugnet sjunka in. I Stensjö Vildmark befinner du dig mitt i urskogens stolta rikedom. Ta steget till fiskevattnet,

stigen till jaktmarken eller strapatsen ut i vildmarken.

– Lugnet är vår styrka, säger Pär Frank som tillsammans med Sven-Olof ”Strimma” Eriksson driver anläggningen under namnet Stensjö Vildmark–Vildmarksguiderna.

Området är sedan 1960-talet ett friluftsområde för jakt och fiske. Domänverket anlade området för att anställda skulle kunna åka dit och semestra med sina familjer.

– Till en början bestod campen av i ett antal arbetsvagnar, men i början av 2000-talet byggdes riktiga timrade stugor här på näset mellan Djupgrötvattnet och Långgrötvattnet, berättar Pär och blickar ut över det natursköna området.

– 2013 fick jag veta att Sveaskog var intresserade av att hitta en ny arrendator. Jag hade varit i området och jagat tidigare och visste att det var bra jaktmarker, framförallt björn, säger Pär och fortsätter:

– Jag lyckades få arrendet tillsammans med min dåvarande kompanjonen Robert Johnsson. Tanken var att vi skulle erbjuda kommersiella björn- och älgjakter. Fisket kom in senare i bilden.

– Nu har vi en konferensanläggning för mindre företag och en retreat för privatpersoner. Här kan man fylla dagarna med jakt, fiske och konferens. Eller så gör man inget annat än njuter av tystnaden, den goda maten och nuet, berättar Per Frank.

HÄR BOR MAN i veduppvärmda timrade stugor, utan vatten eller ström – man får samtidigt en känsla av lyx som vanligtvis inte går att hitta mitt ute i vildmarken. Men någon mobil täckning finns inte här ute i vildmarken och det är faktiskt en anledning till att många företag söker sig hit med sina konferenser. Man blir helt fokuserad på det som händer i stunden, inga pipande mobiler som stör.

– I grupperna som kommer hit sprids först en lätt panikkänsla då det inte finns mobil täckning eller el. Men efter en stund infinner sig ett skönt lugn, säger Per.

Förutom konferenser lockas många av jakten och de fina fiskevattnen

– Björnjakt är särskilt spännande, menar Per och fortsätter:

–Våra jaktguider är ett sammansvetsat gäng som jagat björn tillsammans nu i 7-8 år och har under den tiden fällt ett 20-tal

björnar. De ser till att du som gäst får en spännande, trevlig och säker jaktupplevelse med dig hem. Men den som vill kan även jaga älg eller småvilt i området.

– Det är så otroligt kul att delta i gästernas upplevelse av att ha skjutit sitt första vilt. Det är en sådan ”kick” och adrenalinpåslag.

EFTER JAKT ELLER FISKE kan man slappna av i campens relax med stor vedeldad bastu och vildmarksbad ute på badbryggan, och avsluta dagen med en fantastiskt middag lagad av naturens läckerheter ifrån närområdet.

Men man behöver inte vara jakt- eller fiskeintresserad för att uppleva området.

– Strapatser i orörd magnifik urskog tillsammans med vänner eller familj utan störande kontakt med omvärlden är skönt ända in i själen. Och för barnen är fisket en upplevelse då de säkert kan fiska helt själva.

Men hur är det att driva företag i Ånge kommun?

– Vi har haft en jättebra kontakt med både turistbyrån och företagarförening så tumme upp där, avslutar Pär.

”Strapatser i orörd magnifik urskog tillsammans med vänner eller familj utan närvarande av störande kontakt med omvärlden är skönt ända in i själen.”

FAKTA

STENSJÖ VILDMARK

Området är 4200 hektar stort och ligger på cirka 500 meters höjd, knappt tre mil väster om Ånge. I området ligger en fin camp på näset mellan Djupgrötvattnet och Långgrötvattnet. Där finns förutom 12 timmerstugor med 42 bäddar också en konferens- och restaurangbyggnad, bastu med badtunna, grillplats, badbrygga och moderna utedass. Det finns kamin i alla stugor, diskbänk och gasspis, vatten får man hämta på tunna. Dricksvatten finns i kallkällan vid Stensjön.

FRAMTID ÅNGE...

Café Tinet

STF Vandrarhem

VICTORIA NILSSON

Gillar allt som

Victoria Nilsson gjorde stor succé vid årets företagargala. Victoria var den som satte ihop den uppskattade menyn och dessutom lagade maten. Och i sommar kommer hon fram till och med augusti servera läckerheter på Borgsjö hembygdsgård.

TEXT & FOTO: PER MATSSON

■ ■ ■ DIN MENY OCH MAT RÖNTE STOR UPPSKATTNING VID ÅRETS FÖRETAGSGALA, HUR TÄNKTE DU NÄR DU TOG DIG AN UPPGIFTEN?

– Det var jättekul att maten blev så uppskattad. Det jag hade mest fokus på var att se till så att alla fick varm mat. Jag vet att det inte är roligt att få en tallrik med kall mat, som ska vara varm. Det var inte helt lätt med logistiken när mat ska serveras varm. Men det känns som om vi lyckades med det

KAN DU BERÄTTA LITE MER OM MENYN?

– Min tanke var att använda så mycket närproducerad mat som möjligt. Dessutom blev det lite av ett gräntema på menyn med produkter från Skogens sköna gröna. Till förrätten använde jag gransirap och till huvudrätten serverades inlagda granskott och till efterrätten serverades granpunch.

VAD ÄR VIKTIGT FÖR DIG I DIN MATLAGNING?

– Bra råvaror. Har man bra råvaror, som helst ska vara närproducerade, så brukar det mesta lösa sig.

VAR HÄMTAR DU INSPIRATION TILL DIN MATLAGNING?

– Mycket inspiration kan man faktiskt få genom att surfa runt på internet. Det finns så otroligt mycket god mat och recept där. Det gäller bara att hitta den. Sedan har jag ett TV-program som jag följer. Det heter "Diners, Drive-ins & Dives" och går på kanal 9. Där får man följa programledaren Guy Fieri som ger sig ut på vägarna för att besöka USA:s favoritmatställen. Han besöker vägkrogar, drive-ins och hipa mathak för att hitta USA:s mest intressanta och unika restauranger. Precis den mat jag vill hålla på med.

Årets meny på företagargalan.

VILKA ÄR DINA FRAMTIDSPLANER OCH DRÖMMAR?

– Drömmen är att kunna öppna en Diner här i Ånge. Jag är uppvuxen i Ånge och vill gärna bo kvar här. Det behövs något nytt i Ånge. Vill man gå ut och äta är det mest pizza som går att få. Vill man ha något annat får man åka till Östersund eller Sundsvall

I SOMMAR KOMMER DU ATT DRIVA SERVERINGEN PÅ BORGSJÖ HEMBYGDSGÅRD. VAD FÅR VI SMAKA DÅR?

– Jag kommer framför allt att servera riktigt goda mackor.

OM DU BARA FICK ÄTA EN MATRÄTT RESTEN AV LIVET. VAD SKULLE DET VARA?

– Det måste bli rostbiff. Den är så god att både steka och grilla. En riktig favorit för mig. Men egentligen gillar jag allt som är grillat.

VILKA SMAKER UTMÄRKER DIN MAT?

– Jag försöker att vara varierad vad gäller smaker men något som jag ofta använder är vitlök.

VILKET ÄR DITT BÄSTA MATMINNE?

– Det måste vara när min svärmor serverade Curryröra med räkor för första gången. Mmmmm! Den var otroligt god.

VAD HAR DU ALLTID I KYLSKÅPET?

– Fonder av olika slag. En god fond kan alltid förhöja smakupplevelsen.

är grillat

Vackert belägen vid Ljungans strand i Ytterturingen, ligger Fågelviks trädgård. 11 hektar som är hem åt framtida fruktträd och bärbuskar.

– Hos oss kan du hitta bär och frukter från jordens alla hörn, körsbär, bigarråer, päron, plommon, äpplen och till och med en aprikos, säger Mats Andersson med ett leende och fortsätter.

– Men framför allt har vi äpplen, äpplen och åter äpplen.

TEXT & FOTO: PER MATSSON

Äppelkungen i Ytterturingen

Många i Ångtrakten känner säkert igen Mats som initiativtagaren som drog igång AWPE gymnasiet i Torpshammar.

– Vi startade AWPE 2002 i kommunal regi och 2008 ombildades skolan till friskola.

– Jag är ju skogsbrands ingenjör så när möjligheten att starta en ny skolverksamhet öppnades kändes det helt rätt att haka på. Det krävdes en hel del jobb när vi drog igång i utbildningen. Efter några år, och i samband med att vi fick vårt andra barn, kände både jag och min sambo Cecilia att vi ville spendera mer tid hemma.

Det var då idén om att skapa en frukt och bärodling på gården tog fart, vi började att undersöka vilka fruktträd och bärbuskar som kunde odlas i detta område som ligger i odlingszon 7.

– Vi förstod ganska snabbt att de växter som fanns på marknaden inte passade så bra vårt klimat.

Så efter att ha utbildat sig till trädgårdsmästare och pomolog började Mats att leta växter i länder med lik-

nande förhållanden, dessutom började han att tillverka egna härdiga träd och bärbuskar.

– Fördelen med att tillverka egna fruktträd är att man kan använda sig av grundstammar som är härdigare än de som normalt finns på handelsträdgårdarna.

– Ett fruktträd består av två delar, grundstammen (roten) som bestämmer härdigheten samt storleken på trädet, säger Mats och lägger handen på stammen. Äpelsorten, exempelvis ”Ingrid Marie”, ympas fast på grundstammen. Men det gäller att sätta dit en sort som trivs i klimatet och som hinner mogna, säger Mats och med vant handlag snittar han en gren som sedan ympas fast i stammen.

MATS TEJPAR IHOP grenarna och säger med ett leende:

– Så där ja, nu kommer den här grenen att ge de första fina frukterna om si så där två år.

Vi vandrar vidare genom trädgården och Mats förklarar att valet av härdiga fruktsorter har blivit allt viktigare med åren för att uppnå en bra slutprodukt,

Mats 5 bästa odlingstips

1

■■■■ **RÄTT VAL** av grundstam till ditt äppelträd kan vara skillnaden mellan succé eller fiasko, sorter som jag rekommenderar är Antonovka som kommer från Ryssland och blir ett stort och mycket hårdigt träd, eller P60 som blir ett mindre träd, ca 4 meter men mycket hårdig och ger frukt snabbt, kommer från Polen.

2

■■■■ **BERÄTTA FÖR** din trädgårdsmästare vad du ska använda äpplet till så de kan välja och ge råd om vilka sorter som passar till vad must, mos eller ätfrukt, de flesta äppelträd behöver en pollineringspartner för att kunna ge frukt, men alla sorter pollinerar inte varandra.

3

■■■■ **ANVÄND ENDAST** kvävegödsel fram till midsommar så trädet hinner somna in innan vintern, efter midsommar gödslar man träden med höstgödsel som är rik på Fosfor och Kalium men kvävefattig, höstgödslingen stärker trädet för vintern samt gynnar blomningen och frukt-sättning.

4

■■■■ **VID PLANTERING** är det viktigt att du gräver en ordentlig grop och tillsätter höstgödsel som även gynnar rottillväxten, djupet bör vara cirka 60 cm djup och 80 cm bred, håll ogräset borta från trädet de första 5 åren gärna mer för att ge trädet en bra start och glöm inte att stödja trädet med 3 stycken kappor de första 5 åren för att trädet inte ska börja luta åt söder eller dit vinden oftast blåser.

5

■■■■ **BESKÄRNING AV** äppelträd är mycket viktigt för att få ett starkt träd med bra skördar och frisk frukt, unga träd beskärs de första 4 åren på våren för att forma trädet, äldre träd beskärs under JAS juli-sep för att inte skjuta vattenskott som är svåra att bli av med. Om man inte vet hur man ska beskära är det bättre att anlita en utbildad trädbeskärare som hjälper till, från och med 2016 är detta arbete berättigad till RUT avdrag på 50% av kostnaden.

”Vi har i år närmare 350 olika fruktsorter samlade på gården och en stor mängd olika bärbuskar från jordens alla hörn.”

och att det har kommit många nya goda sorter de senaste åren.

Nu efter snart 15 år av försöksodling och tillverkning av hundratals sorter är odlingen på Fågelviks trädgård på väg att bli verklighet.

– Vi har i år närmare 350 olika fruktsorter samlade på gården och en stor mängd olika bärbuskar från jordens alla hörn.

– För den som är intresserad av härdiga växter upp till zon 7 har vi gårdsförsäljning av bärbuskar och fruktträd. Vi har i år öppet torsdag till lördag, men passar inte det så är det bara att höra av sig. Från och med mitten av sommaren och fram på höstkanten går det bra att komma och provsmaka bär och frukter innan man köper en buske eller träd.

– Vi arbetar med att ta fram nya ekologiska produkter som vi hoppas kunna sälja inom en snar framtid.

Hösten 2016 reste Mats tillsammans med andra äppelodlare i närområdet till England där de gick en utbildning i cidertillverkning. England och Frankrike har lång tradition inom cidertillverkning, vilket vi inte har på samma sätt i Sverige. När de kom hem så mustade de egna äpplena och provtillverkade en del cidersorter.

– Den första provsmakningen nu sex månader senare lovar gott för framtiden, skrattar Mats. För att få riktig kvalitetscider krävs ciderräpplarna, som ofta är bittra och syrliga och inte finns naturligt i Sverige, därför har vi i år tillverkat ca 400 träd med härdiga ciderräpplarna för framtidens cider.

– Här i Sverige är cidern oftast söt men riktigt fin cider ska vara torr i smaken.

Mats tyckte att fler borde satsa på att göra cider för hemmabruk. Det är enkelt och lagligt även om alkoholstyrkan kan komma upp i 6,5 - 7,0 procent (det blir aldrig starkare än så p.g.a. den begränsade sockermängd som finns i äpplena).

– Dessutom passar fallfrukt bra till cider.

Men hur ser framtiden ut för Fågelviks trädgård?

– Vi vill fortsätta att utveckla gården och så små-

FAKTA

FÅGELVIKS TRÄDGÅRD

Cecilia Andersson
– Företagare och ekonom som nu studerar till byggnadsingenjör.

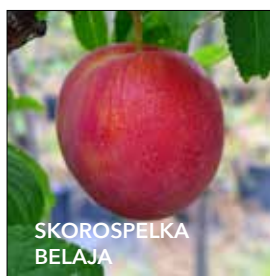
Mats Andersson
– Trädgårdsmästare och pomolog, styrelsemedlem i SVEPOM (Sveriges Pomologiska Sällskap).

Barnen: Maya 16 år och Malte 9 år
Gården är ca 11 ha

VARJE ÅR TAS 100 nya sorter in varav cirka hälften brukar klara sig.

– De som inte klarar klimatet här i Ytterteringen kan mycket väl fungera nere vid norrlandskusten, som de senaste åren har fått en del nya spännande sorter som till exempel solmogna persikor m.m.

Samarbetet med andra äppelodlare i området är något som ökat med åren.

- Nu ger det här trädet frukt i 50 år till, säger Mats Andersson. Det är naturens magi. Med hjälp av en fräsch gren och Bivax får ett gammalt träd nytt liv.

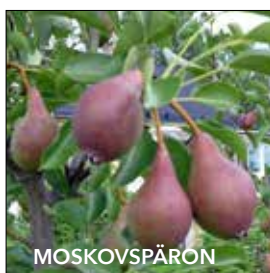
ningom kommer vi förädla de frukter och bär vi odlar och börja sälja saft, sylt, must och cider.

Till nästa vår har Mats tillsammans med en kollega beställt hem 1000 bärbuskar från ett laboratorium i Kanada som har tagit fram en ny bärsort som bara trivs i kallt klimat. Båret är en smaksensation, mycket stort och lämpar sig för färskkonsumtion eller förädling. Cirka 200 av dessa växter kommer att planteras på gården och en del kommer att finnas till försäljning.

- Det handlar inte om några genmanipulerade frukter utan naturliga korsningar mellan olika sorter, försäkrar Mats.

FÖRUTOM ODLINGEN på gården så tillhandahåller Mats alla former av trädgårdsentreprenad, försäljning av fruktträd och bärbuskar, kurser och föreläsningar om frukt och bärödling, ympningsteknik och beskärning av fruktträd m m.

- Framtiden för ekologiskt odlade äpplen i norr ser mycket bra ut och efterfrågan på frukt och bär är stor eftersom många vill ha närodlat. Musterierna saknar frukt och småskalig cidertillverkning kommer att ta fart när det finns råvara tillgängligt, avslutar Mats och snittar av ännu en gren som ska ympas.

MOSKOVSPÄRON

BOLLNÄSÄPPLET

Vi möter barnen utifrån deras behov

Vi i Ånge kommun, östra områdets förskolor, var inbjudna till Umeå på Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) rikskonferens "Lyckas med lärandet - en konferens att utveckla tillgängliga lärmiljöer" i början av maj. Vi berättade om vårt projektarbete "Likvärdighet - barnens delaktighet och tillgänglighet i förskolans verksamhet".

I FÖRSKOLAN FINNS barn som när det gäller beteende, handlande och samspel med sin omgivning väcker funderingar hos oss som jobbar i förskolan. Det är lätt att fastna i barnens "svårigheter" och de situationer som inte fungerar, istället för att analysera och reflektera över de situationer som faktiskt fungerar bra. Vi behöver fokusera på barnens starka förmågor och få mer förståelse och kunskap om vad som händer.

Tack vare projektmedel från Särskilda insatser i skolan (SIS) kunde vi bygga upp ett gemensamt och hållbart förhållningssätt hos personalen i förskolorna, ett förhållningssätt som gynnade alla barn oavsett deras olikheter. Vi ville skapa samsyn kring vårt förhållningssätt och bemötande gentemot barnen och föräldrarna i våra förskolor.

Vi behövde bli bättre på att anpassa våra lärmiljöer i förskolan. Det vi också såg var att det behövdes mer och bättre stödstrukturer och strategier utifrån barnens behov och förutsättningar. Man kan förstärka barnens möjligheter att kommunicera genom att använda till exempel bilder och tecken.

UNDER PROJEKTETS GÅNG har vi framförallt utvecklat vårt arbetssätt med fokus på den sociala miljön, förhållningssätt och bemötande. Den "synvända" som alla pedagoger har genomgått har bidragit till att vi nu idag möter barnen utifrån deras behov och förutsättningar.

VI SOM BERÄTTADE OM PROJEKTET MED TILLGÄNGLIGA FÖRSKOLOR VAR:
ANNE NORDLANDER, FÖRSKOLLÄRARE
KICKI JOHANSSON, FÖRSKOLECHEF
ÖSTRA OMRÅDET
ANNA-CARIN DEGERBO, FÖRSKOLLÄRARE

SÅNGSAMLING PÅ PARKBACKENS ÄLDREBOENDE

■■■ **SÅNGMATTAN LÄGGS UT** på golvet på avdelningen Granen och ca 25 barn och pedagoger sätter sig och väntar med spänning på att sångsamlingen ska börja. Publikerna består av både boende och personal på avdelningen Granen. Det är blandade barnsånger. Barnen sjunger och gör rörelserna till. Flera av sångerna är kända av de äldre och de sjunger gärna med i både "Idas sommarvisa" och "Bä bä vita lamm".

Varje onsdag före lunch så går vi till äldreboendet i samma hus och har sångsamling. Vi är på olika avdelningar varje gång och vi har ett rullande schema så de kan se när vi kommer.

Enligt vårdpersonalen så är denna sångstund tillsammans med oss mycket uppskattad av de äldre och de gläds när barnen kommer. Också vi ser framemot denna stund i veckan. Till midsommar har vi också mysigt tillsammans. Då bjuder vi in äldreboendet till fika och dans kring stängen på vår förskolegård.

TEXT & FOTO: EVELINA EKLID

RENÉE PERSSON-LIVH
KÄND FRÅN
SVT:s KONSTNÄRSDRÖMMEN

Med

Hon har bland annat jobbat som slaktare, vaktmästare, kock och fiskodlare. En brokig yrkeskarriär som nu lett fram till boendehandledare på ett HBV-hem för ensamkommande flyktingbarn. En fast punkt har Renée Persson-Livh dock alltid haft - måleriet. Hennes medverkan i TV-programmet Konstnärsdrömmen blev en positiv upplevelse.

- Nu känner jag att konstnärskapet kan få ta mer plats i mitt liv.

TEXT: LENA SJÖDIN FOTO: PER MATSSON

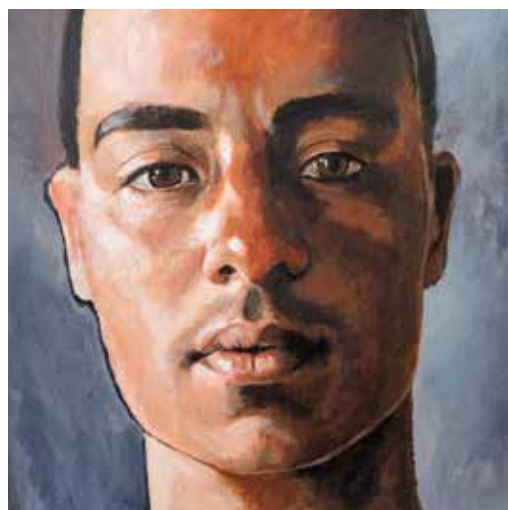
Höns, hästar, katter och hund sätter sin prägel på den lilla gården vid skogsbyrnet i Granboda. Kackel, gnäggande och skällande samsas med glada skratt från boningshuset. Här bor konstnären och mångsysslaren Renée Persson Livh, känd från TV-programmet "Konstnärsdrömmen" som sändes på Sveriges Television i höstas.

- Jag har bara positivt att säga om inspelningen, säger hon. Det var intressant att se hur det går till och att träffa alla människor i produktionsteamet.

Det var hennes äldsta dotter som såg annonsen och uppmanade henne att söka. Sagt och gjort. Renée skickade in några bilder och blev sedan kallad till audition i Stockholm.

- Det var 3 000 sökande, 22 personer på audition

blick för

som sedan trättades ned till tio, och jag var en av dom.

Programmet spelades in sommaren 2016 på Nääs slott i Göteborg där tio personer tävlade om titeln som Sveriges bästa amatörkonstnär.

– Jag var inte nervös och kände ingen press, kanske har det med åldern att göra, säger Renée och skrattar. Jag kan det jag kan, jag hade inget behov av att ligga i hårdträning innan.

DELTAGARNA FICK ta sig an olika måleriska uppgifter, alltid under tidspress. Ett porträtt på fyra timmar, skisser på 30 minuter. Juryn bestod av konstnären Ernst Billgren och Liljevalchs chef Mårten Castenfors som varje vecka tvingades skicka hem en konstnär.

– De var hårda och konstruktiva, men även väldigt snälla och stöttande bakom kulisserna.

Renée hängde kvar de två första omgångarna innan det blev dags att åka hem.

– Jag är nöjd med min insats och det var en härlig bekräftelse att få bli utvald av så många sökande.

Renée har målat och tecknat hela livet. Akryl och akvarell, blyerts och kol. Ofta porträtt av människor, men även djur och stilleben. Dessutom har hon nu ett projekt på gång med sin charmiga hund Dante i huvudrollen. Kanske blir det ett bokprojekt, kanske serierutor som kan publiceras var för sig.

– Det är roliga situationer som kan uppstå i ett hem med många djur. Dante är en stor hund av rasen Riesenschnauzer som inte riktigt vet hur stor plats han tar.

ör människor

Porträtt av programledaren i Konstnärsdrömmen, Anne Lundberg.

Livet med Dante har även en egen sida på Facebook med över 700 följare. Sidan heter "Dante och jag" och Renée har fått en fantastisk respons.

– Det började med att Dante kom till mig av en slump, berättar Renée. Han är en liten vilde som gett mig gråa hår men som också är mitt livs största hundkärlek. En massa situationer dök upp kring hans komiska uppenbarelse och på den vägen är det.

MÄNNISKOR ÄR ANNARS det som fascinerar henne mest. Porträttstilen är realistisk och hon strävar efter att återge personen så naturtroget som möjligt.

– Ansiktet är som en karta över ett liv, att måla en människa är en djup stund av intensitet och fokus, förklarar Renée. En kind är lika intressant som ögat, det är helheten som jag strävar efter.

Alla tio konstnärerna från programmet har fortfarande kontakt. De följer varandra i sociala kanaler och har stort utbyte i en hemlig facebookgrupp. Bland

annat skänkte de varsin tavla som auktionerades ut via Musikhjälpen. Till sommaren, 29 juni – 10 juli, har de en gemensam utställning på Nääs Slott där programmet spelades in.

– Nu ställer vi ut verk som vi gjort utan tidspress, berättar hon. Det ska bli roligt att träffa alla igen och se hur de utvecklats.

Annars är skogsbrynet i Granboda hennes fasta punkt i tillvaron. Med fem barn, fem barnbarn och hunden Dante är det alltid liv och rörelse på gården. Även de två hästarna räknas som självklara familjemedlemmar.

– Just nu är det bra, konstaterar hon. Livet har olika skeenden, det är upp och ned.

Och även om konsten och skapandet är mer målmedvetet nu handlar det fortfarande om att få uttrycka sig och berätta i bilder.

– Måleriet är min energipåfyllare. Även om det är roligt att få uppmärksamhet och beställningar aktar jag mig för att få för mycket. Att måla är min meditation.

FAKTA

RENÉE PERSSON-LIV

Se mer av Renées konstnärskap på www.motivlivh.wordpress.com

Konstnärsdrömmen sändes på SVT under november-december 2016. Stina Gunnarsson från Göteborg blev vinnaren som fick ställa ut sina verk på anrika Waldermarsudde.

Skisserna här nedan kan så småningom bli en barnbok om Renées hund Dante.

**”Måleriet är min energi-
påfyllare. Även om det är
roligt att få uppmärksamhet
och beställningar aktar jag
mig för att få för mycket.
Att måla är min meditation.”**

ÖKEN SAGA

"En rockcirkus med westernstyk"

Traditionen lever vidare. Ånge Kabaré sätter upp en sommar-teater även i år. Med musikalen Ökensagan vill man upprepa fjolårets succé Tre kärlekar. Manus till Ökensagan är skrivet av Tomas Melin som även skrivit musiken tillsammans med sitt band Domino Majestic. Pjäsen regieras av Kärstin Leander.

Musikalen kommer att sättas upp i Erikslunds folkets hus. – Egentligen var det planerat att vi skulle sätta upp den i det Gamla Järnbruket i Torpshammar. Men tyvärr fungerade det inte, säger Kärstin Leander, som står för regi av musikalen och fortsätter: – Erikslunds folkets hus är en jättebra lokal med rymd och högt i tak. Vi trivs jättebra där och kan att ta emot mellan 200-250 personer till varje föreställning.

Kärstin Leander

Det speciella med att sätta upp teatern i Erikslunds folkets hus är att det i år är första gången som sommar-teatern spelas upp inomhus.

– Vi har så mycket teknik att det är omöjligt att spela utomhus. Det är så tråkigt att behöva ställa in föreställningar för att det kommer en regnskur. Nu behöver vi inte bry oss om väder och vind, säger Kärstin.

TOTALT KOMMER 45 personer att vara på scenen under föreställningen. Dessutom arbetar ett 10-tal personer bakom scenen som scenarbetare, kostymörer, sufflörer m.m. Alla är amatörer förutom Lars T Johansson. Lars var även med i fjolårets sommar-teater Tre kärlekar och är känd från föreställningen Grottmannen och som programledare i Radio Västernorrland

– Det är jättekul att Lars T tackade ja till att vara med i föreställningen, säger Kärstin med ett leende.

– Han tillför så oerhört mycket med sin professionalism. Han hjälper till på alla sätt och har blivit något av en coach för ensemblen, säger Kärstin som är rutinerad som regissör för sommar-teatern.

– Ja, jag tror att jag har varit med på mellan 30-35 föreställningar på lika många år.

Men är det inte slitsamt?

– Nej det är så himla roligt att få arbeta med alla dessa positiva människor. Vi har många som återkommer varje år. Men i år när vi gör en musikteater så behöver vi fler sångare än tidigare år. Det har gjort att vi har många nya ansikten har dykt upp som är helt nya på teaterscenen. Det tar med sig ny energi och nyfikenhet till teatern. Och det är jättekul!

Lars T Johansson: När man möter dessa positiva människor så minns man varför man en gång i tiden började med teater

■■■ **HUVUDROLLEN** i årets sommar-teater spelas av den kände skådespelaren Lars T Johansson. Framtid Ånge fångar Lars när han är nyss hemkommen från ett clownseminarium.

– Jag ska spela Tartuffe senare i år, förklarar Lars som har starka släktband i Ånge.

– Min syster, Anki Högberg, var under många år föreståndare för turistbyrån och naturum i Borgsjö. Så jag har tillbringat mycket tid i Ljungandalen. Dessutom känner jag Sommar-teaterns regissör Kärstin Leander sedan länge.

Lars T känner vi igen bland

annat från föreställningen Grottmannen och som programledare i Radio Västernorrland

Hur kommer det sig att du är med i Ökensagan?

– Jag var med i Tre kärlekar ifjol och det var så fantastiskt trevligt att jag gärna är med i år igen. Så när jag fick frågan så tvekade jag inte en sekund att tacka ja.

Hur är det att som professionell skådespelare spela i en amatörteateruppsättning?

– Det är så kul att möta dessa teateramatörer och känna deras ohämmade glädje inför uppgif-

ten. När man, som jag, har varit med ett tag i teatersvängen är det lätt att man faller in i rutiner, både på och utanför scenen.

Men när man möter dessa positiva människor så minns man varför man en gång i tiden började med teater. Den iver, glädje, entusiasm och lust de tar med sig till teatern gör att jag kan fylla på min energi. Förhoppningsvis kan vi sprida energin och spelglädjen till publiken.

Berätta lite om din karaktär i pjäsen?

– Jag spelar huvudrollen, Jim, som gammal. Men spelar dess-

utom den unge Jims far. Det låter lite komplicerat men det blir faktiskt lyckat. Det är nästan så att jag spelar mot mig själv, skrattar Lars.

Vad tycker du om manuset till pjäsen?

– Det är ett spännande manus som Thomas Melin har skrivit. Jag har gett Thomas en del tips och råd hur man kan ändra i manus för att få historien mer dramaturgiskt rätt. Och jag tycker att han har gjort riktigt bra justeringar. Vad jag vet har Thomas inte skrivit ett så här omfattande manus tidigare så det lovar gott inför framtiden

OM

FOTO: THOMAS MELIN

SPELDATUM FÖR ÖKENSAGAN

Fredag	30 jun	kl 19.00
Lördag	1 jul	kl 16.00
Söndag	2 jul	kl 16.00
Måndag	3 jul	kl 19.00
Onsdag	5 jul	kl 19.00
Lördag	8 jul	kl 16.00
Söndag	9 jul	kl 16.00
Måndag	10 jul	kl 19.00
Tisdag	11 jul	kl 19.00

Historien är ju en riktig skröna, en kärlekshistoria som rör sig i gränslandet mellan musikal och teater och som inte är helt lätt att beskriva. Men action och full fart blir det.

Sedan får vi inte glömma musiken och sångtexterna som kommenterar, och för handlingen framåt.

Det här kommer bli riktigt, riktigt kul, avslutar Lars.

Ur rocktexter växte manuset

- Inspirationen hämtade han i Wilhelm Mobergs *Utvandrarna* och westernfilmer och cirkus, säger Thomas Melin som skrivit manus till årets sommar-teater.

Manuset är helt och hållet sprunget helt ut Thomas fantasier.

- Jag skrev låtar till mitt band Domino Majestic och ville att låtarna på vårt senaste album skulle hålla ihop som en saga, berättar Thomas och fortsätter:

- Vi släppte albumet både på Spotify och som skiva men jag kände att sagan kunde utvecklas mer. Så jag fortsatte att skriva.

Sagan växte fram ur Thomas penna till slut blev det en hel teaterpjäs. Musiken har han skrivit tillsammans med bandets gitarrist Andreas Sahlin.

- När jag kände att jag var klar med pjäsen tog jag kontakt med Kärstin Leander och hörde mig för om Teaterverksan ville sätta upp den, och det ville de.

Thomas har tidigare jobbat ihop med Teaterverkstan och bland annat gjort ljudeffekter till förra årets uppsättning *Tre kärlekar*.

Men vad handlar pjäsen om?

- Det är en utvandrarsaga där huvudpersonen lämnar Sverige för det "Nya landet". Bland bardiskar och på cirkus har jag byggt en kärlekshistoria full av besatthet, girighet och missförstånd, och mycket musik så klart.

Thomas beskriver pjäsen som en teatermusikal och som ett möte mellan ensemblen och bandet Domino Majestic.

För Thomas, som har skrivit sedan han var väldigt ung är detta premiär för dramaskrivande. Då är det tacksamt att arbeta tillsammans med en så rutinerad teaterpersonlighet som Lars T Johansson.

- Han är ett ankare i ensemblen med sin erfarenhet. Hans erfarenhet rinner ner på oss övriga, säger Thomas och ger ett exempel:

- Jag skriver ju alla texter på engelska men översatte några till Ökensagan. Dock behöll jag några på engelska men Lars övertygade mig att översätta samtliga texter för att alla, ung som gammal, skulle kunna hänga med i handlingen. När översättningarna var klara kände jag att han hade rätt.

- Det kommer att vara väldigt spännande att se publikens reaktion på föreställningen. Vi har ju spelat inför publik många gånger tidigare, men detta är inför en publik som inte är våra vanliga fans, avslutar Thomas.

TEXTER: PER MATSSON

Domino Majestic består av:
Thomas Melin - Sång/Bas
Andreas Sahlin - Sång/Gitarr
Henke Lundberg - Lead Gitarr/Kör
Jonas Jönsson - Trummor/Kör
Till Ökensagan ingår även Archie McCallum på orgel/piano (saknas på bild)

FOTO: EMIL LINDSTRÖM

KÄLENS MEDELTIDSMARKNAD PÅ MIDSOMMARAFTON

■■■ **KÄLENS** Medeltidsmarknad är sedan 10 år en mycket välbesökt tradition. Mellan 2500 och 3000 besökare brukar besöka marknaden i byn Kälen, som i vanliga fall har ca 50 invånare. Bland riddare, fakirer och hantverkare kan du handla kvalitets-hantverk och nytt för i år också se hur medeltida hantverk gick till. Dessutom är det som vanligt ett spännande riddarspel och man kan prova ponnyridning eller rida på åsna, pilbågsskytte, yxkastning och äta kolbullar och gott fika.

Eftersom det är midsommar-afton så blir det förstås också dans kring midsommarstången och ett medeltidsinspirerat midsommarbröllop.

Medeltidsmarknaden arrangeras av Kälen's bygdegårdsförening.

TID: 23 JUNI KL 11 - 15

FOTO: KÄLENS BYGDEGÅRDSFÖRENING

Haverö Strömmar med Tullkvarnen

HAVERÖVECKAN

■■■ **DET ÄR VECKAN** när byarna i Haverö under en dryg vecka samlar många roliga och trevliga sommaraktiviteter med fokus på trivsel och glada återseenden. 7 - 16 juli samlas nuvarande Haveröbor, hemvändande Haveröbor, sommarboende Haveröbor och många besökare. Evenemangen avlöser varandra i byarna i Haverö. Haveröveckan ordnas alltid så att den slutar med Hembygdsfesten på Haverö hembygdegård och den infaller alltid tredje lördagen i juli.

Program för Haveröveckan, se evenamngskalendern på www.ange.se/evenemang eller gilla facebooksidan Haveröveckan, www.facebook.com/haveroveckan

TID: 7 - 16 JULI

Hemvänd

FOTO: ÅNGESPELET

Hungerdemonstrationen från Ångespelet, ett aktuellt hundraårsminne. 1 maj 1917 gick Ljungaverksarbetarna ut till bönderna och tvångsköpte potatis och spannmål.

Ångespelet hemvändarfestival

■■■ **ÅNGESPELARE FRÅN NÄR OCH FJÄRRAN** möts igen i sommar under en upptrappad vecka. Veckan heter 26 och avslutas med deltagande i Hemvändardagen på Ånge Camping. Vi är över 1800 elever som varit med genom åren sedan premiären på idrottplanen 1987, tillsammans med våra lärare, musiker, föräldrar och medhjälpare. Trots att spelet 2014 blev det sista firar vi det nu som ett 30-årsjubileum.

FESTIVALEN STARTAR för de som kan komma, och har vilat upp sig efter midsommarhelgen, tisdagen 27 kl 18 på spelplatsen vi Minervaskolan i Ånge. Vi kollar in resurserna och planerar veckan. Nya möten blir det allteftersom kamraterna dyker upp, drar minnen, repeterar eller skojar med några scener ur spelet, skapar musik och framträdanden, träffar en och annan regissör, besöker och utvecklar den utställning om Ångespelet som kommer att pågå på Corner denna vecka. Datera och namna om du tar med bilder till "fototorget"!

PÅ FREDAGKVÄLLEN hoppas vi att många hemvändare har vänt hem och kan träffas på spelplatsen för en härlig kväll med nygamla kamrater. Inget kram- och tjoaförbud råder, men vi varnar härmed grannarna för att det kan bli program med musik och talkörer ... Du behöver inte alls delta i några jippon, fast vi vet att det blir svårt att hindra dig, det viktiga är att vi möts.

LÖRDAG 1 JULI är rätta Hemvändardagen. Då ordnar vi en Parad med Blåsorkestern, fanor och plakat och alla våra fans. Vi går från Kyrkans parkeringsplats kl 12.00 ut till Campingen, tryggt nog med både Kyrkans och Polisens tillstånd. På eftermiddagen gör vi framträdanden vid Campingen med scener och musik, bl.a. 20-talsorkestern och spelmännen som överlevde rallarslagsmålet.

ÅNGBERT MED FLERA

arveckan

OM DU VILL VARA MED UNDER VECKAN,
anmäl när du kommer; behövs ej för fredag-lördag.

E-POST:

bengt.ingelstam.ange@telia.com,
telefon: 0690-127 57

ÄR DU MUSIKER MEJLAR DU

Adam Falk, adamfalk003@me.com

Här är några som hälsar dig hjärtligt välkommen till hemvändardagen, Viva Da Capo i sin helhet och Dr Booster något decimerat, bland annat beroende på att Stockholm ligger så ocentralt i landet.

Hemvändardagen i Ånge *Nytt koncept*

■■■ ÅRETS HEMVÄNDARDAG I ÅNGE kommer att bli en av sommarens höjdpunkter. Arrangören Ånge Campingförening och medverkande artister kalkylerar kallt med ett nytt publikrekord, såvida inte en snöstorm skulle trassla till det lördagen den 1 juli.

Det blir ett delvis nytt koncept den här gången. Detta har diskuterats fram i samråd med representanter för de olika artistgrupperingarna. Kvällsevenemanget öppnar tidigare och tyngdpunkten av scenuppträdandena läggs relativt tidigt. De så kallade småtimmarna får man sedan i huvudsak ägna åt kära återseenden, lösandet av livets gåtor samt dans.

Det musikaliska utbudet blir mycket brett.

I samband med Ångespelets hemvändarfestival kommer en avsevärd mängd duktiga musiker att dyka upp.

Emil Lindblads välbekanta divor Camilla Kastberg, Cecilia Holmlund och Viveca Eriksson har nu äntligen fått ett namn, **Viva da Capo**. Garanterat mycket hörbart, som många redan vet!

Dr Booster med Jens Westin, Lennart Salthammer, Pelle Rönningås och Peter Degerfeldt återförenas och kommer att ge järnet under kvällen.

För dansmusiken ansvarar **Herrskapet**.

Dessutom blir det som bonus en del spännande överraskningar i form av samarbeten. Ånge Campingförening och många andra hoppas och tror att du också har sån tur att du har möjlighet att komma!

TEXT OCH FOTO: ÅNGE CAMPINGFÖRENING

Dans *andra sommaren*

PÅ TALLBACKEN I ÅNGE

■■■ **FÖRRA SOMMAREN** startade ett antal dansentusiaster i föreningen Tallbackens vänner upp Tallbackens dansbana i Ånge igen, efter många års vila. Flera välbesökta danskvällar gav mersmak och i sommar fortsätter satsningen. Dansplatsen får en fortsatt ansiktslyftning invändigt och utvändigt. Sju danskvällar är planerade med kända band som Larz Kristerz, Martinez och Jannes. Dessutom har SPRF sina motionsdanser på Tallbacken under sommaren. Sommarens höjdpunkt blir Logrock med Kingen den 15 juli!

TID: se evenemangskalendern på www.ange.se eller Tallbackens facebookside, www.facebook.com/tallbackenange

END OF SUMMER MEET

■■■ **SOMMAREN AVSLUTAS** med Karlsro Flyers End of Summer

Meet i Ljungaverk. En helg med mycket motorer och rock'n roll. Till området runt klubbstugan strömmar bilentusiaster från när och fjärran till och många stannar hela helgen eftersom det finns möjlighet att campa på området. Så en och annan fin gammal husvagn kan också betraktas av besökarna. End of Summer Meet startar med förvärmning på fredag kväll. Bilarna är i fokus på lördagen med tävlingar, meetingpris och underhållning. På kvällarna är det musik och underhållning och på lördag kväll kan du förhoppningsvis få se något alldeles extra! Håll utkik på uppdateringar via www.karlsroflyers.se

TID: 25 - 26 AUGUSTI

VAD HÄNDER MER I SOMMAR?

Se aktuell evenemangskalender på www.visitljungandalen.com

Gilla också facebooksidan Visit Ljungandalen, www.facebook.com/visitljungandalen, där delar turistbyrån med sig av tips på evenemang så ofta de kan!

ÄR DU ARRANGÖR?

Glöm inte att lägga in dina evenemang i turistbyråns evenemangskalender.

Den hittar du via

www.ange.se/evenemang

Parteboda aktivitetsförening är en osedvanligt aktiv byförening. Under fjolåret avvekades ett 20-tal gemensamma aktiviteter och en Madridresa. I år har föreningen dragit till Dublin.

– Det ska vara kul att bo i Parteboda, säger föreningens ordförande Mikael Ericsson.

TEXT, FOTO & ILLUSTRATION: PER MATSSON

Parteboda byförening

– en resande aktivitetsförening

Men varför drar en byförening till Irland egentligen?

– Det började egentligen ifjol då körde vi igång en spanskakurs, förklarar Mikael och fortsätter:

– När vi hade kört kursen ett tag kände vi att det vore kul att avsluta den med en resa till Madrid. Av 20 personer som gick spanskakursen var det 17 som åkte med till Madrid.

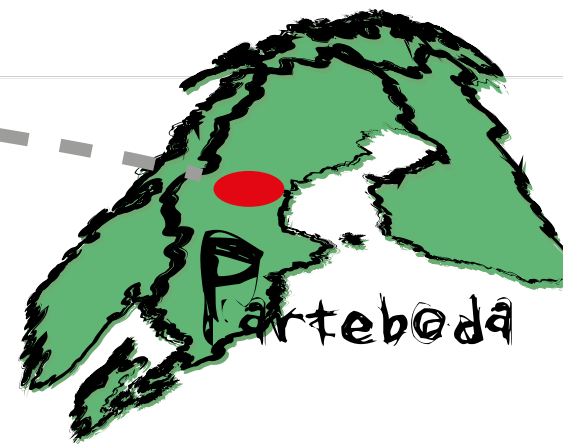
Det var en härlig resa med många fina upplevelser. När vi kom hem kände vi att det här måste vi göra om.

– Så i år bestämde vi oss för att åka till Dublin på Irland i stället. Vi har dock inte kört någon kurs i engelska innan resan denna gång. Vi har i stället satsat på informationsaftnar med till exempel whiskeyprovning. Väl i Dublin var vi bara turister. Dublin är en fin stad med mycket att se. Det som gjorde störst intryck på mig var stadens alla parker, och det härliga musiklivet.

Men utlandsresorna är bara en liten del av de aktiviteter som Parteboda byförening ägnar sig åt.

– Ja, våra stora evenemang är Veteranskoterracet och Partebodaruset, säger Mikael och fortsätter:

– Skoterracet är en tävling för veteransnötkotrar som vi kör varje vinter. Eve-

Några av alla de som ser till att det sjuder av aktivitet i Parteboda. Fr, v. Torbjörn Strömberg, Nathalie Malmberg, Christina Wennberg Monika Isberg och Mikael Ericsson

nemanget har vuxit år för år och i år hade vi över 1000 åskådare och 34 deltagande snöskotrar på plats.

Tävlingen körs runt en liten tjärn som ligger mitt i byn. Under racet abetar 40-50 personer i och runt evenemanget. Med tanke på att det bor cirka 150 personer i hela byn så är det en otrolig uppslutning.

Lika stort engagemang är det runt Partebodaruset som är ett motionslopp. 2016 lockade ruset nästan 300 deltagare som sprang något av de tre distanserna 3, 7 eller 9 km.

– Pengarna som vi drar in på dessa evenemang går oavkortat tillbaka till föreningen. Resor med mera får deltagare betala ur egen ficka. Just nu är det renoveringen av vår bystuga, eller Melanders som det kallas i folkmun, som slukar en stor del av det vi drar in, berättar Mikael.

HUSET TOGS ÖVER av Byföreningen 1998 sedan Margit Melander hade beslutat att skänka sin fastighet som gåva till Parteboda byförening, med syftet att stödja samarbete och gemenskap i byn. Margit, var tillsammans med sin syster Barbro, född och upp vuxen i huset som byggdes 1917.

– Det är en hel del renovering som måste göras på huset. Men som tur är, så finns det många hjälpsamma händer i byn

Vad är det då som gör just Parteboda till en sådan aktiv by?

– Jag tycker att det finns en särskild Partebodaanda här i byn, säger Mikael och fortsätter:

– Vi hjälper och ställer upp för varandra. För att en liten by som Parteboda ska kunna leva vidare är det oerhört viktigt.

Tidigare år har vi gjort husinventeringar i byn, för att hus och fastigheter inte ska stå tomma och förfalla. Det är bättre att de kommer ut till försäljning så att unga barnfamiljer kan flytta hit.

Mikael försäkrar att det inte behövs någon husinventering för tillfället.

– Jag tror inte att det finns ett enda tomt hus i byn. Visst är medelåldern i byn fortfarande relativt hög, men det känns som att fler unga familjer hittar hit. Dessutom ser man fler barn springa omkring på gårdarna och det är positivt, skrattar Mikael.

ÄVEN OM DET ÄR VIKTIGT med unga invånare i en by så glömmar inte föreningen bort sina äldre.

– Vi uppvaktar alltid våra äldre när de fyller jämt 10-tal år från 70 år och uppåt, säger Mikael som tycker att byföreningen har skapat en bättre sammanhållning i byn.

– Kontinuitet är viktigt för en byförening. Annars är det lätt att aktiviteten sjunker år efter år. Vår förening fyllde 20 år i fjol och jag själv har suttit som ordförande ganska länge. Ibland byts styrelsemedlemmar ut, men hittills har det inte varit något större problem att fylla en befarad lucka. Det är väl ett gott betyg på engagemanget som finns bland byborna.

Att öka medlemsantalet är en ständigt pågående aktivitet och föreningen vill att invånare i hela kommunen och folk runtom i Sverige som känner lite extra för Parteboda ska känna sig välkomna.

– Vi försöker också ha aktiviteter som skapar intresse från utsocknes att bli medlemmar dessutom vill vi vara aktuella på nätet och i sociala medier, avslutar Mikael.

Sysstrarna Melander, i unga år, som 1998 skänkte sin fastighet till Parteboda aktivitetensförening.

FAKTA

PARTEBODA BYFÖRENING

Under 2016 bestod Partebodas byförenings styrelse av: Mikael Ericsson ordförande. Christina Wennberg sekr. Nathalie Malmberg, Monika Isberg, Patrik Bergqvist och Johan Hansén ledamöter. Suppleanter var Anna Bulér och Tomas Tolf.

Föreningen har 170 medlemmar

Några aktiviteter under 2016:

- Veteranskoterrace..
- Uppstart Grannsamverkan
- Spanskakurs med resa till Madrid.
- Partebodaruset.
- Städdag på Melanders
- Fotbollskväll på Melanders.
- 20-årsjubileum.
- Partebodaluffen
- Kyrkstigsvandring.
- Månskensvandring till Åssjöoberget.
- Medlemsvärvardag på Tallbacken.
- Luciafirande.

4

anledningar till att just ditt företag ska vara med i Viväxa!

- Enklare att påverka då allas röst är lika mycket värd.
- Mindre tid på möten och mer tid för verkstad.
- Effektivare process för dialog mellan kommun och näringsliv.
- Bidra med det du brinner för

Björn Olsson är ordförande i det nystartade näringslivsbolagets interimstyrelse.

”Det är viktigt att vi hjälper och stöttar varandra inom kommunen.”

MER OM BJÖRN OLSSON

■■■ **BJÖRN OLSSON**, är en känd näringslivsprofil i Ånge. Just nu är han VD på Mid Nordic Logistic Park. Tidigare har han arbetat på Posten och Postnord sedan slutet av 70-talet

- Jag började med att vika

tomma postsäckar och slutade i ledningsgruppen för Postnord Sverige.

- Det är en hyfsad resa jag har gjort! Det jag inte vet om posthantering är inte värt att veta, skrattar Björn. Nej, skämt å sido så går det så fort i nä-

ringslivet numera så man har redan tappat en hel del fast jag slutade så sent som för ett år sedan.

Han bor på Näset strax utanför Ånge centralort.

Förutom arbetet som VD på Mid Nordic Logistic Park och

ordförandeskapet i Viväxa ägnar han sin tid åt familjen med barn och barnbarn och att snickra och bygga.

- Dessutom har jag en hel del ideella uppdrag i föreningslivet, säger Björn.

Viväxa

- ger näringslivet en starkare röst

Företagarna i Ånge kommun gör gemensam sak och startar Viväxa, ett näringslivsbolag för alla företag i kommunen.

- Från och med nu kommer företagarna i Ånge kommun att tala med en röst. Det säger det nystartade näringslivsbolagets ordförande Björn Olsson.

TEXT & FOTO: PER MATSSON

Den första juni startade kommunens näringslivsbolag ViVäxa.
- ViVäxa ska vara ett organ som ska företräda företagarna i hela kommunen. Stora som små, säger Björn.

Viväxa har som syfte att arbeta med näringslivsutveckling i Ånge kommun och ägs av företag i kommunen. Viväxa är en samverkan och, i vissa fall, en sammanslagning av företagarföreningarna: Fränsta köpmän, Ånge köpmän, Företagsgruppen, Företagarna, Destination Ljungandalen samt Företagskraft.

Näringslivet i kommunen får en röst som hanterar näringslivsfrågorna och samspelet mellan kommun och näringsliv kommer att bli mer effektivt.

- En röst gör att näringslivet får mer muskler i näringslivsfrågor.

I skrivande stund drivs bolaget av en interimstyrelse bestående av Bo Berglund, Marie Johansson, Linda Isaksson, Annelie Axelsson (Norrbohm) och Björn Olsson, ordförande.

- Kommunens ny tillsatta näringslivschef kommer få en adjungerade plats i styrelsen. Och nu när vi vet att den nya näringslivschefen kommer att heta Annelie Axelsson (Norrbohm), är jag säker på att samarbetet kommer att bli bra, konstaterar Björn glatt.

ViVäxa ska drivas i bolagsform där varje företag har rätt att köpa en aktie vilket motsvarar en rösträtt. Inget företag eller organisation har rätt att köpa mer än en aktie vilket gör att alla bolag är lika viktiga.

INSPIRATIONEN TILL ATT starta bolaget kommer bland annat från Sundsvall och Timrå där liknade bolag startats.

- Men vi har nog fått mest inspiration från näringslivsbolaget i Markaryd. Markaryd är visserligen dubbelt så stort som Ånge kommun men det finns ändå likheter. Markaryd är också en av de kommuner som klättrat snabbast på Svenskt näringslivs kommunran-

king för företagsklimat. Runt 100 placeringar på ett par år. Det är imponerande!

Viväxa kommer ha 1-2 fokusområden per år för att göra riktade insatser som ger resultat.

- Det första som vi fokuserar på är att dra igång en återkommande företagsfrukost. Den första frukosten genomfördes den 25 april och fick mycket positiva omdömen. Jag har själv besökt Sundsvalls företagarfrukost och de har verkligen lyckats med sitt koncept. Jag hoppas och tror att vi kan lyckas lika bra här i Ånge. Sedan ska vi fortsätta utveckla Företagsgalan. Den är oerhört viktig för att lyfta näringslivet, och ger alltid publicitet i media. Och det är ju bra, ler Björn.

Mer info
om Viväxa
hittar du på:
viväxa.se

ETT ANNAT INTRESSANT PROJEKT som kommer påverka hela näringslivet i kommunen är det vindkraftprojekt som drar igång i kommunen under 2018. Björn menar att vi måste hjälpas åt i kommunen så att så mycket som möjligt av den kakan stannar i kommunen och inte försvinner iväg till andra delar av landet. Studier har gjorts på vindkraftsatsningen i Strömsund och man har sett vilka positiva effekter det har fått på samhället. Bland annat har cirka 200 vindkraftstekniker utbildats och som har fått jobb i vindparken.

Björn berättar att varje kraftverk kommer att ge mellan 900 och 1000 gästnätter i kommunen. Hela projektet omfattar ett 100-tal kraftverk, så det blir en hel del sängplatser som ska skakas fram.

- Under tiden för vindkraftprojektet är vårt mål att kunna anställa en person i Viväxa som kan samordna alla kontakter mellan företagen i kommunen och Statkraft/Nordisk vindkraft som bygger vindkraftparken.

Men det är inte bara stora projekt som är viktiga för Viväxa.

- Att få små bolag att växa är kanske ännu viktigare för en kommun som Ånge. Små bolag ger en stabilare arbetsmarknad för en mindre kommun som då inte blir så sårbar vid eventuella nedläggningar.

- Hur som helst, det är viktigt att vi hjälper och stöttar varandra inom kommunen, avslutar Björn.

Under 2016 startade ca 52 nya företag i Ånge kommun. Uppgifterna har hämtats in från UC (Upplysningscentralen) samt Bolagsverket.

Två av de som valt att satsa på eget företagande är Gina Eriksson, GE Musik och Fredrik Martens, Kalkylverkstan.

Framtid Ånge fick tag i Fredrik och Gina och ställde några snabba frågor!

Vad är GE Musik för slags företag Gina?

- Jag sjunger och spelar på olika evenemang, ofta vid festliga tillfällen som exempelvis på bröllop, men även på begravningar och dylikt. Jag spelar musik för alla åldrar.

Hur är det att bedriva företag i Ånge och hur ser framtiden ut för ditt företagande?

- Jättekul! Den lokala marknaden räcker i dagsläget till för mitt företag. Jag vill gärna utvecklas inom branschen och i framtiden har jag en egen studio där jag kan producera helt eget musikmaterial. En helt egenproducerad skiva med vaggvisor vore drömmen!

Vad gör Kalkylverkstan Fredrik?

- Jag gör kostnadsberäkningar för el-installationer och montagearbeten. Jag hyr även ut mig själv som projektledare inom samma bransch.

Varför starta företag i Ånge?

- Vi flyttade till Ånge för två år sen. Först så veckopendlade jag till mitt gamla jobb, men sen såg jag möjligheterna att starta eget inom samma bransch. I dagsläget är min gamla arbetsgivare i Västerbotten en av mina största uppdragsgivare. Det finns många sätt att utveckla den här verksamheten och framtiden ser ljus ut!

ServaNet satsar stort på fiberutbyggnaden i Ånge närmaste två åren

Kommunala fibernätsbolaget ServaNet har ökat utbyggnadstakten för fiber i Ånge kommun. Detta både i tätorterna och på landsbygden, via EU-finansierade projektet Dig.2020. ServaNet investerar nu sammanlagt 42 miljoner kronor i kommunen under 2017 och 2018 för att nå regeringens bredbandsmål att 95 procent av befolkningen ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020.

En investering för framtiden

■ ■ ■ – DET KÄNNS FANTASTISKT

kul att vi nu har möjlighet att satsa fullt ut på den fiberutbyggnad som behövs för att invånare och företagare ska kunna leva bra och bedriva sin verksamhet. Det är viktigt för kommunens överlevnad och med

Ånge kommun som ägare av nätet bygger vi upp en långsiktig och trygg infrastruktur, säger ServaNets platschef i Ånge Lars-Olof Persson.

ServaNet planerar nu utbyggnad av fibernätet i tätorterna Ånge, Fränsta och Ljungaverk samt i flera orter längs den ortssammanbindande EU-sträckan, från Sundsvalls kommungräns till Alby i Ånge. Under 2016 byggdes den första delen av sträckan mellan Torpshammar och Ljungaverk. Utbyggnaden fortsätter nu från Ljungaverk, på båda sidor av älven, upp till Ånge. Boende längs dessa sträckor kommer löpande under året att få erbjudande om en fiberanslutning.

Ånge kommuns långsiktiga målsättning är att så många som möjligt ska ha möjlighet att ansluta sig, utan något vinstintresse från kommunens sida.

- Genom att vara en av delägarna i ServaNet och till det nät som byggs i kommunen så kan vi bidra till stabilitet. Kommunens uppfattning är att det är tryggt för våra medborgare om kommunen äger stora delar av det fibernät som anläggs i kommunen, men att en rad operatörer erbjuder tjänster i detta nät. I förlängningen innebär det att medborgarna själva i Ånge kommun äger det nät som de förhoppningsvis valt att ansluta sig till, säger kommunalråd, Sten-Ove Danielsson i Ånge kommun.

ServaNet har siktat fullt inställt på regeringens bredbandsmål att 95 procent av alla hushåll och företag i Sverige ska ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020. Följ det arbetet och ta del av mer information på www.servanet.se/ange

ANNELIE AXELSSON NY NÄRINGSLIVSANSVARIG PÅ ÅNGE KOMMUN

”I min roll blir jag en länk mellan företagen och kommunen.”

TEXT: KRISTINA KAMSTEN FOTO: PETRA BERGGREN

ANNELIE AXELSSON är ny näringslivsansvarig i kommunen sedan början av maj. Närmast kommer hon från en tjänst som VD hos företaget Flooré i Torpshammar. Hon bor i Sundsvall men kommer ursprungligen från Ånge.

- Jag ser väldigt mycket fram emot att få möjlighet att vara med och utveckla näringslivet i kommunen. Nu i början är min första prioritet att träffa företag i kommunen och etablera kontakt. Men också att skapa nätverk och kontakter med andra kommuners näringslivsfolk, med finansärer och andra olika näringslivsaktörer, säger Annelie.

MÅLET som näringslivsansvarig är att förbättra näringslivsklimatet i kommunen. För att nå målet vill hon skapa relationer och arenor för företagen i kommunen, genom samarbete och samverkan når man längre. Arbetet går hand i hand med den nya näringslivsorganisationen ViVäxa som Annelie var med och utvecklade via sitt tidigare jobb.

- I min roll blir jag en länk mellan företagen och kommunen. Jag kan förmedla förståelse om företagens villkor och behov internt i kommunen, men också visa företagen vilken service som kommunen har möjlighet att erbjuda. Jag vill bygga förutsättningar för att starta nya företag och utvidga befintliga.

ATT SE AFFÄRSMÖJLIGHETER i sitt företag, se möjligheter till utveckling och försöka haka på till exempel de stora projekt som kommer att starta i kommunen inom kort är en annan sak att uppmuntra till. Besöksnäringen finns också på Annelies bord och även här finns stora möjligheter till utveckling. Här finns bra förutsättningar att göra mer affärer och samarbetet med Sundsvallsområdet öppnar upp en större region med fler besökare.

- Kontakten med skolan känns också viktig att prioritera, jag vill bidra till att utbilda företagsamma människor, det kan vara blivande företagare, men också blivande ledare, kreatörer och uppfinnare, säger Annelie. Att vara företagsam är också att se sin egen del i utvecklingen.

Kontakterna med Ung Företagsamhet finns redan sedan Annelie bland annat suttit som domare i Ung Företagsamhets tävlingar.

På agendan finns också Företagarfrukostarna som ViVäxa håller i, men där Annelie kommer att vara delaktig.

- Företagarfrukostarna är en viktig nätverksarena för alla företag i kommunen.

I pilgrimers fotspår

Framtid Ånge ringde upp Hali Lidell, pilgrimsvandrande kulturassistent i S:t Staffans församling i Skåne för att få veta lite mer om hennes vandringar och tankar om pilgrimslivet.

TEXT: SARA STIERNA FOTO: HALI LIDELL

■ ■ ■ Du har ju nyligen varit i Fränsta och hållit ett föredrag om dina pilgrimsvandringar. Fick du några frågor från deltagarna som förvånade dig?

– I Fränsta fick jag en hel del frågor om vad pilgrimer skulle behöva för serviceutbud längs vägen, det var väldigt positivt. Man undrade ifall pilgrimerna är intresserade av att handla lokal mat t.ex, och om boenden, det betyder mycket för en pilgrim som kommer vandrandes att hitta mysiga små fik eller restauranger med lokal anknytning, och enkla boenden. Det var härligt att möta den lokala publikens genuina intresse för hembygden och för leden.

Vad fick dig att vilja vandra just S:t Olavsleden?

– Jag hade under fem somrar vandrat 140 mil på den spanska pilgrimsleden Camino de Santiago innan jag hörde talas om S:t Olavsleden. Jag fascinerades av att vi har en alldeles egen skandinavisk medeltida pilgrimsled som fallit i glömska men som nu har återuppstått. Den ville jag absolut upptäcka innan de stora skarorna pilgrimer hittar dit.

Du beskriver ju både S:t Jakob (som är skyddshelgon för den spanska leden Camino de Santiago) och S:t Olav. Vad ser du för likheter och skillnader dem emellan?

– Den frågan har jag aldrig fått! Så roligt, jag brukar nämligen ofta tänka att de här helgonen vakar över sina pilgrimer längs vägen. Deras levnadshistorier skiljer sig väldigt mycket åt, S:t Jakob var en av Jesu lärjungar som missionerade i Spanien i många år e.Kr och jag har tänkt mig att han vakar över sina pilgrimer med en faderlig vänlighet. Det tror jag att S:t Olav också gör, men jag tror också att han gärna går in och styr upp åt oss med en hel del humor. Det tycker jag mig ofta ha märkt av! S:t Olav var definitivt inget helgon under sin levnadstid, han var en viking som drog ut på vikingatåg redan vid 12 års ålder för att plundra och röva ute i Europa. Han blev där även påverkad av kristendomen och döptes innan han for hem för att bli kung av Norge.

Vad gör mest intryck på dig under en pilgrimsvandring?

– Den mäktiga känslan av att vandra i historiska fotspår, på en medeltida pilgrimsled där pilgrimer vandrat i tusen år. Och på S:t Olavsleden vandrar jag även i fotspåren av helgonet självt!

Alla fantastiska naturupplevelser och alla underbara möten med människor längs vägen.

Och på en lång pilgrimsvandring är det lugnet som infinner sig inom mig när jag hinner tänka alla tankar till punkt, får uppleva att de ebbar ut och jag blir som ett med naturen.

Om man funderar på att långvandra vad ska man börja med att fundera på?

– Det allra viktigaste är att prova ut bra skor, hitta en bra rygsäck, packa den och börja träningsvandring med ryggen på så att kropp och fötter vänjer sig och man slipper skador eller skoskav och blåsor.

Och man har stor nytta av att utmana sig att packa så lätt som möjligt, ju lättare packning desto roligare vandring. Man ska kunna studsas fram när vandringsglädjen spritter i kroppen, och rygsäcken ska kännas som en del av kroppen.

Vad minns du mest från din vandring inom Ånge kommun?

– Den vackra vandringen mot Fränsta längs Ljungan under en dag när jag haft en hel del regn men där solen tittade fram under kvällen och jag fick se en regnbåge över Torpsjön strax innan jag kom fram.

Den fina platsen kring S:t Olavskällan i Borgsjö där jag stannade länge och njöt.

Och bemötandet av familjen som driver Träportens Camping, vi hade tät mejlkontakt innan jag skulle komma fram sent en kväll efter stängning, så jag hade full koll på hur jag skulle hitta den vackra lilla pilgrimsstugan och servicehuset, ungefär en timme innan jag nådde campingen stannade en bil intill mig, då var det familjen som var på väg hem som sa: "Hej, är det du som är Hali? Vi tänkte bara höra med dig hurdags du skulle vilja äta frukost?" Jag kände mig fantastiskt välkommen och den där frukosten njöt jag av i flera timmar!

FAKTA

ST-OLAVSLEDEN

St Olavsleden - en ca 58 mil lång natur- och kulturskatt passerar genom vår kommun.

Redan på medeltiden vandrade pilgrimer igenom Ånge kommun på leden som sträcker sig från Selånger utanför Sundsvall till Nidarosdomen i Trondheim.

På 1540-talet under reformationen förbjöd Gustav Vasa pilgrimsvandringar och sen dess har leden i princip legat i träda, tills den märktes upp och återinvigdes 2013.

Leden genom Ånge är ca 6 mil och det går på ca tre dagar. Om man vill göra dagsetapper så går det fint att ta tåget en väg och gå tillbaka!

Har du frågor om leden så kontakta naturm Ånge och Turistbyrå på tel: 0690-205 50

För mer detaljerad information om våra aktiviteter se ange.se/turism

Naturum Ånge & turistbyrå har öppet alla dagar i juni-augusti kl 10-17. (ej röda dagar).

Vandringar på S:t Olavsleden i sommar

Vandring från Selånger,

FOTO LARS FAHLBERG.

■■■ **ATT GÖRA PILGRIMSVANDRINGAR** och att leva pilgrimsliv är inte något nytt. Människor som i sitt sökande efter livets djup, och längtan efter inre och ibland yttre uppbrott, ger sig ut på vägar och stigar i vårt svenska landskap. En möjlighet till meditation, avslappning och gemenskap.

Under de fem söndagarna i juli kommer Svenska kyrkans församlingar tillsammans med Ånge kommun att ordna guidade vandringar efter S:t Olavsleden. Den längsta vandringen är 14 km, övriga vandringar är 10 km som längst. Dagarna avslutas eller startas med en samling i någon form. Under dagen bjuds det på fika och lunch och bussresa tillbaka till startplatsen.

På flera av vandringsdagarna kommer politiker från de olika kommunerna att delta för att uppmärksamma leden och själva uppleva denna vackra och historiska led..

Mer detaljerad information kommer i Ljunganbladet och på händelsekalendern på ange.se. Anmälan och frågor ska ske till Selångers församling på tel: 060-56 35 75. Detta är ett kostnadsfritt arrangemang.

VANDRINGS-DAGAR I SOMMAR

- **2 JULI** startar vandringen i Selånger.
- **9 JULI** är det Tuna/ Attmars församling som är ansvarig för vandringen.
- **16 JULI** är det Stöde församling som håller i vandringsdagen.
- **23 JULI** är det Torps församling som värd för vandringen.
- **30 JULI** går sista vandringsdagen med Borgsjö-Haverö församling som värd.

Sommar på naturum Ånge & turistbyrå i Borgsjö

Dagliga aktiviteter

■■■ **AKTIVITETER FÖR BARN** med djur och naturtema för barn i och runt naturum.

TITTA PÅ VÅRA UTSTÄLLNINGAR, gå någon av våra spännande tipsrundor. Passa också på att handla i vår presentbutik och botanisera i vår turistbyrå.

HYR BÅT ELLER CYKEL, eller ta ett dopp vid badstranden.

Utställning om SKOGEN

■■■ **HÄR ÄR SKOGEN** i fokus. Att arbeta i skogen, vilka produkter man kan få ut av trädet och vilka träd och djur som finns! Hur ser en granbarkborre ut? Kika i mikroskopet! Du får också information om skogens kretslopp med plantering, röjning, gallring och föryngring. Höga naturvärden i skogen och hur man bevarar dem.

ALLA VÅRA ARRANGEMANG ÄR KOSTNADSFRIA.

Bi-dagen

■■■ **VÄSTRA MEDELPADS** biodlarförening visar levande bin med en märkt drottning (i visningskupa), nyslugad honung till försäljning, broschyrer, filmvisning, och en del nödvändiga redskap för biodlaren. Ingen föränmälan.

16 JULI KL 11-14.

Vandringar

■■■ **MED START** naturum går tillsammans från naturum till källan. Vi pratar om leden och helige Olavs liv.

VARJE VECKA. Se aktuella datum i händelsekalendern på ange.se

Utflykt till Jämtgaveln

■■■ **FÖRANMÄLAN KRÄVS**

Följ med vår guide Gunnar Selling på en heldagsuttr till naturreservatet. Föränmälan krävs senast 2 dagar innan på naturum@ange.se.

17 JUNI, 14 JULI OCH 5 AUGUSTI

Ånge kommun

– en attraktiv arbetsgivare

■ ■ ■ - **DET FUNGERAR BRA** att vara fackligt engagerad i Ånge kommun. Det är en lyhörd arbetsgivare som gör många bra saker för medarbetarna men bristen på kompetent personal gör att en del personalförmåner begränsas säger Karl-Erik Skägg, maskinist vid Ånge tekniska förvaltning och tillika arbetsplats- och skyddsombud samt styrelseledamot i fackförbundet Kommunal.

Antalet lediga tjänster ökar, inom fem år kommer 25% av de 60 medarbetarna vid Kommunledningskontoret att ha uppnått pensionsåldern. Vid de övriga fyra förvaltningarna ser prognosen likadan ut. Ånge kommuns största utmaning idag är att hitta arbetskraft som kan ersätta de som går i pension. Många medarbetare har arbetat länge och har en bred erfarenhet och som Karl-Erik Skägg säger:

– En ny medarbetare kanske kan klara den vardagliga driften men om det händer något vid vatten- och avloppsverken krävs det att man har mer på fötterna.

• FRAMTIDA YRKEN FÖR UNGA

– Idag är det nästan lättare att räkna upp de yrken där vi inte har brist på kompetenta och erfarna sökanden än tvärtom. I framtiden får vi räkna med längre inskolningstider för att klara av verksamheterna då erfaren arbetskraft saknas på arbetsmarknaden. Längre inskolningstider kostar mer pengar och därför måste planering av personalförändringen vara långsiktig, säger personalchefen Lena Laaksonen.

BRIST PÅ KOMPETENTA SÖKANDE till lediga tjänster är inget nytt för kommunen som arbetsgivare. Ett antal aktiviteter har påbörjats för att marknadsföra kommunen som en framtida arbetsgivare till ungdomar i Ånge och locka dem att utbilda sig till yrken som kommunen behöver framöver. Traineeplatser vid skolan har införts där ungdomar som nyss gått ut gymnasiet får prova på läraryrket med förhoppning att de skall söka till lärarutbildningen i framtiden. Inom vården har upplevelsedagar för årskurs 8 och 9 genomförts ett antal år. Båda satsningarna har gett framgång och Ånge har flest ungdomar i Vård- och omsorgscollege i länet. Av de tre som genomgår trainee vid skolan kommer två att söka till lärarutbildning i höst.

• LÖNSAMT OCH MENINGSFULLT ARBETE

En annan utmaning är att få befintlig personal att vilja stanna kvar och trivas på sitt arbete. Här har arbetsmiljön och löneläget en stor betydelse.

– En flerårig medveten satsning har lett till att Ånge idag har länets högsta löner för undersköterskor. Övriga yrkesgruppers löner ligger även de bland de högsta i länet och det kommunala löneläget generellt ligger högre än privat sektor. Det här är ett okänt faktum för många, säger personalchef Lena Laaksonen

Att orka ha en meningsfull fritid är viktigt för att känna tillfredsställelse med livet. En förutsättning för att må bra är att ha ett arbete som känns meningsfullt, en rättvis lön, ha roligt på arbetet, god arbetsmiljö, tid för återhämtning i vardag och på arbetet, få bekräftelse på utfört arbete och att jag känner mig delaktig och kan påverka mitt arbete.

Sedan ett år har Ånge kommun en gemensam arbetsmiljöutbildning där chefen och skyddsombudet går utbildningen tillsammans. Utbildningen är en process där arbetet med att förbättra arbetsmiljön startar i utbildningen för att sedan mynna ut i en naturlig samverkan mellan arbetsgivaren och skyddsombud.

– Det är alltid lättare att få någonting gjort om man pratar samma språk säger Philip Strömngren, HR-konsult och en av de två utbildarna i arbetsmiljöutbildningen.

Den andra utbildaren är Åsa Eriksson, arbetsplatsombud och skyddsombud i Kommunal.

Fler förskollärare behövs i framtiden.

Undersköterskor till äldreomsorgen är under ständig rekrytering.

• FRISKNÄRVARO OCH HÄLSOSATSNING

Utöver att känna tillfredsställelse med arbetet är det även viktigt att förebygga ohälsa hos varje enskild medarbetare men även för arbetsgruppen.

– I Ånge har vi satsat på att tillsätta fler chefer så att varje medarbetare ska kunna ha en närvarande chef. Det är svårt att leda arbetet och se all personal om de är för många. Som medarbetare är det också viktigt att ha en chef som ser min arbetsprestation, kan leda mig och stärka mig. Har du för många medarbetare blir arbetsbelastningen för chefen även en riskfaktor säger Lena Laaksonen.

I dagsläget ligger snittet på antalet medarbetare på ca 21 st per chef. Dock finns verksamheter där chefen ansvarar för över 35 medarbetare.

FRISKNÄRVARON för Ånge kommun som arbetsgivare har förbättrats det senaste året men Ånge likväl som hela västvärlden har problem med att vi rör oss för lite och även lever ohälsosamt. Ånge som geografiskt område har ett högt ohälsotal och det återspeglar sig även bland våra medarbetare. 2016 var Ånge kommuns sjuktal 7,6%, inte det högsta i länet eller i Sverige men ändå för högt med tanke på varje medarbetares hälsa.

Att frisknärvaron, de tal som årligen mäts för att se vilka medarbetare som inte varit sjuka mer än sju dagar de senaste 12 månaderna, förbättras i olika grupper beror delvis på den satsning som görs med bland annat vikt-

”Det kommunala löneläget generellt ligger högre än privat sektor.”

Lena Laaksonen, personalchef på Ånge kommun

väktargrupper och tidig och förebyggande rehabilitering. Alla medarbetare erbjuds 12 veckors viktväktargrupp. Hittills har ca 30 % av medarbetarna genomgått eller går utbildningen. I dessa grupper sänks sjuktalet samt att medarbetarna har arbetat bort över 1,5 ton i vikt. Många medarbetare uttrycker att de orkar mer på jobbet, mår bättre och att detta är den bästa satsning de fått av sin arbetsgivare. Förebyggande och tidig rehabilitering består av att chefen efter tre frånvarotillfällen under sex månader för enskild medarbetare, samtalar med hen och om möjligt fångar behov av förebyggande rehab som erbjuds.

– Över hälften av medarbetarna kan välja sysselsättningsgrad årligen, en personlig förmån som vi som arbetsgivare håller på att se över om fler yrkesgrupper skall kunna ta del av säger Lena Laaksonen.

MÖJLIGHET ATT VÄXLA semesterdagstillägget mot lediga dagar finns genom lokala avtal och nästa år kommer ännu en nyhet, bruttolöneavdrag för exempelvis ögonoperationer, med mera. Kommunen jobbar aktivt med att genomföra förbättringar för medarbetarna och att vara en attraktiv arbetsgivare.

– För Ånge kommun som arbetsgivare är det viktigt att de saker som är bra med oss som arbetsgivare, exempelvis det konkurrenskraftiga löneläget och att vi ligger i framkant med personhälsoarbetet blir känt. Vi är nästan tusen personer som kan vara ambassadörer och prata gott om Ånge kommun som arbetsgivare. Lyckas vi sprida budskapet så att fler söker sig till Ånge så kan vi förhoppningsvis lösa en del av våra pensionsavgångar i framtiden, säger Lena Laaksonen.

TEXT: PERSONALENHETEN/HR

FOTO: ÅNGE KOMMUN

Kommunens sjuksköterskor behöver fler arbetskamrater.

Anna Norgren och Heidi Andersson informerar om krisberedskap.

Klarar du en KRIS?

■■■ **OM NÅGOT OVÄNTAT HÄNDER** så räcker inte samhällets resurser till för att hjälpa alla direkt. I första hand måste de svagaste i samhället få hjälp, till exempel sjuka och gamla. I maj arrangerades en nationell krisberedskapsvecka för att sätta fokus på vårt eget ansvar om något oväntat skulle hända. Hur länge klarar du dig om något händer?

- Jag tror att många människor inte tänker på hur pass sårbara vi faktiskt är. Vi förlitar oss på att samhället ska ta hand om oss som vanligt, säger Anna Norgren, krisberedskapsamordnare på Räddningstjänsten Medelpad.

Heidi Andersson, flerfaldig världsmästare i armbrytning, har också ett stort intresse för hållbarhetsfrågor. Hon är Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) ambassadör för den första nationella krisberedskapsveckan i Sverige som genomfördes i maj. Framtid Ånge träffade henne och beredskapsamordnare Anna Norgren, Räddningstjänsten Medelpad, vid Mitt Sverige-mässan i Ånge i slutet av april och fick några bra tips.

- Det finns fyra viktiga saker som man måste se till att lösa för att klara sig själv under några dagar när det blir ett stort avbrott i samhällets funktioner. Det är vatten, värme, mat och information.

Vatten: utan rent vatten överlever man inte, var beredd med en dunk vatten på ett mörkt svalt ställe så håller det länge. Lär dig hur du renar vatten om det är förorenat, koka så att det bubblar ordentligt. 3-5 liter per dag och person behövs.

Värme: Ljus och tändstickor för värme och ljus, filt att hänga för fönster som extra isolering eller bygga en koja under bordet av, varma kläder och sovsäck, värmekälla som till exempel fotogenvärmare, men kom ihåg att vädra och använd den inte på natten!

Mat: i dagens samhälle är vi väldigt beroende av leveranser. Vid ett avbrott i leveranserna blir det snabbt tomt på hyllorna i affären. Soppa, bönor, hårdbröd, konserver, pasta och havregryn är exempel på bra basvaror att ha hemma och ett campingkök att värma maten på. Börja med att äta upp mat som finns i kylan. Om betalsystemen slås ut så är det bra att ha kontanter hemma.

Information: Du behöver kunna ta emot information om händelsen och kontakta familj och grannar. Radio, batterier, laddare till mobilen eller möjlighet att ladda den i bilen. En lista med viktiga telefonnummer på papper om mobilen laddat ur är bra att ha. Information får du via din lokalradiokanal hos Sveriges radio.

- När en kris kommer och allt vänds upp och ner så blir man väldigt orolig. Därför är det viktigt att ha tänkt igenom i förväg vad som kan hända och hur man ska klara sig. Och glöm inte att samarbeta med grannar och vänner!

MER INFORMATION om hur du klarar en kris och hur kommunen jobbar under kriser finns på www.ange.se/krisberedskap

EN MÄSSA FÖR ALLA

■■■ **SISTA HELGEN I MAJ** var det dags för den första Mitt Sverige mässan i Ånge. Företaget Mitt Sverige Event med Britt-Marie och Kennet Östman i spetsen bjöd in till en mässa som innehöll något för alla, mode, blommor, jakt, fiske, mat, godisregn och maskiner. Över 130 utställare visade sina produkter och några medverkande bjöd på shower, tävlingar och modevisning.

- Det har gått över förväntan bra. Vi har redan bestämt att vi ordnar en ny mässa nästa år samma helg, sista helgen i april. Och vi har redan fått nästan 50 bokningar till den, berättar Britt-Marie Östman.

Jocke smålänning bjöd på uppvisningsskytte och fiskeexperthen William Moberg Faulds visade och föreläste om flugfiske. Programledare var trygga radioprofilen Fredrik Birging och den flerfaldiga världsmästaren i armbrytning, Heidi Andersson, instruerade och utmanade publiken i armbrytning under helgen.

Britt-Marie Östman pustar ut efter en lyckad mässa och återkommer nästa år.

Mässan avslutas med en kamp mellan armbrytningsinstruktörerna Heidi Andersson och pappa Kent Andersson.

Lotten Rapp vill göra Fränstaområdet till en mountainbikedestination.

NYA MOUNTAINBIKE-LEDER I LJUNGANDALEN

■ ■ ■ **GAMLA STIGAR BLIR** nya cykelleder för mountainbikes när Lotten Rapp i Fränsta startar sitt mountainbikeprojekt. Småningom vill hon se Fränstaområdet som en mountainbike destination, men just nu är målet att hitta leder och stigar som är lämpliga att bygga ihop och utveckla till farbara leder.

– Mot slutet av sommaren kommer det förhoppningsvis att finnas några leder att cykla, gå eller springa på. Jag kommer att utforska stigar och småvägar i Fränstaområdet och försöka hitta möjligheter att bygga ihop befintliga stigar till längre slingor och rundor.

LEDERNA KLASSIFICERAS enligt svårighetsgrad och hur utmanande de är och småningom är förhoppningen är att både lokala motionärer och entusiaster från när och fjärran ska hitta till Lottens leder. Cykellederna ökar tillgängligheten till naturen för de boende, men ger också potential till utveckling av turistnäringen.

– Man kan tro bara för att jag själv är extremidrottare, att dessa stigar kommer bli extremt svår cyklade, men jag ser framför mig många gröna, enkla leder längs vattnet som passar för alla cyklister i familjen.

PROJEKTET Mountainbikeleder i Ljungandalen är en förstudie inom Leader Mittland.

FOTO: ANNA LEANDER, BLIVANDE LOKFÖRARE

Lotta Isaksson, Aina Sundbaum, Adam Semb och Ludvig Decker blir nya lokförare.

Kurt Blomqvist håller i utbildningen för de blivande lokförarna.

LOKFÖRARE – ETT FRAMTIDSYRKE

Den 6 mars i år startade en ny utbildning av lokförare i Ånge efter ett uppehåll på närmare 15 år. 20 nya lokförare genomför en 40 veckor lång utbildning och i början av nästa år är de utbildade och klara. De kan då söka arbete som lokförare inom både godstrafik och persontrafik.

Utbildningen är ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen och tåg företagen.

Deltagarna kommer från närområdet, men också från Hälsingland, Sollefteå och Härnösand. Ett intressant jobb och möjligheten till jobb på hemorten är det som lockar.

– Jag vill bo här i Ånge och det här är en bra jobbmöjlighet, säger Adam Semb. Jobbet är också ganska värlövat, om man ser till hur lång utbildning det är.

UNGEFÄR HÄLFTEN av deltagarna kommer från Ånge kommun och här finns också stort behov av att anställa fler lokförare i alla transportföretagen.

Cornelia Sundin från Sollefteå ser också lokföraryrket som en möjlighet att bo kvar i sin hembygd och hoppas på anställning i järnvägsknuten Långsele.

– Dessutom är det ett väldigt spännande och intressant jobb.

Joakim Burholm kommer från Härnösand och kan till skillnad från sina kurskam-

rater gärna tänka sig att jobba någon annanstans än i hemtrakterna. Järnvägsintresset är medfött genom att hans farfar jobbade inom järnvägen och berättat mycket om sitt arbete. Lotta Isaksson från Torpshammar ser fram emot ett spännande jobb, men också fina naturupplevelser längs spåren.

NÄR FRAMTID ÅNGE besöker lokförarutbildningen har man ännu inte kommit till de praktiska delarna i utbildningen. Just nu är det signaler och trafikregler längs spåret och på bangårdar som är i fokus. Efter utbildningen är slut och en anställning hos någon tågoperatör tar vid så får man som nyanställd en introduktionsperiod för att lära sig köra företagets fordon.

Kurt Blomqvist, tidigare Ångebo och lokförare håller i delar av utbildningen. Han berättar att han fått frågan om att utbilda ännu en omgång lokförare.

Sten-Ove Danielsson, kommunalråd är mycket glad att det nu utbildas lokförare i Ånge.

– Sedan 2012 har jag talat om för Arbetsförmedlingen att det behöver utbildas lokförare. Nu är det 20 nya lokförare som kan få jobb i Ånge eller på någon annan plats i landet. Behovet är stort och direkt efter den här utbildningen startar förmodligen en kurs till.

BOBERGSGYMNASIET GOES DOWN UNDER

Iöver 20 år har Bobergsgymnasiet varit en del av Global Classroom där grundtanken är ”learn locally but think globally”. Varje år hålls en konferens i något av de medverkande länderna, inför vilken eleverna arbetar med uppgifter som sedan redovisas på engelska inför ca 80 deltagare. I år hade vi den stora förmånen att få åka till Australien och huvudstaden Canberra, när vår partnerskola UC SSC Lake Ginninderra för första gången var värdar. Temat var ”Student Wellbeing and Education”. Gissa om vi var exalterade?!?! Efter sju månaders hårt slit med att samla in pengar och förbereda uppgifterna fick vi, två lärare och åtta elever, äntligen åka till andra sidan jorden den 27 mars. Eleverna som följde med går i åk 1-3 på programmen samhälle, natur, vård- och omsorg samt teknik. En blandad och härlig skara!

NÄR VI RAMLADE UT från flyget i Sydney var det som att få ett slag av en varmfuktig handduk i ansiktet – slafs! Vilken väderkontrast mot det vintriga Ånge vi lämnat ca 30 timmar tidigare! Redan dagen därpå spöregnade det dock, så vi kände oss snabbt som hemma. Vi tog oss vidare till Canberra 3,5 h bussresa bort, och konferensen började med en helg på Camp Birrigai – en lägerskola i ett naturreservat som lär främst barn och ungdomar om naturen och ursprungsbefolkningen.

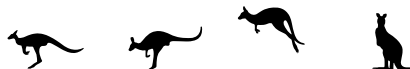
Boendet var ungefär som på ett vandrarhem och eleverna sov i blandade grupper från alla länder; förutom Sverige och Australien, även Tyskland, Tjeckien, Sydafrika, Shetland och USA. En höjdpunkt var ett föredrag av en aboriginsk man som visade traditionella jägarvapen, t ex olika

boomenranger och kastspjut, som vi även fick prova att kasta. Nu var det plötsligt riktigt hett, och även om luften inte blev mer än drygt 25 grader, kände man hur solen stack i huden. Inte undra på att det tjtades om solkräm 50+ och hatt hela tiden! Runt husen hoppade kängurur omkring och åt gräs som stora, långsvansade kaniner, men ormar, spindlar, ödlor och andra djur som man förknippar med Australien såg vi inte röken av. Det var ingen särskilt ledsen för!

Helgen ägnades vidare åt olika höghöjdsövningar, 5-kamp och bergsvandringar som bjöd på en fantastisk utsikt över hela landskapet; platt, bergigt, brunt, förbränt, frodigt, dammigt, stenigt och slingrande grönt i en salig röra. Fantastiskt!

EFTER EN HÄRLIG HELG åkte vi så tillbaka till Canberra för invigning på skolan och det första mötet med allas värdfamiljer. Det är alltid lite nervöst men det kändes bra för alla och vi lärare kunde glatt vinka av eleverna. Konferensen var igång! Under veckan som

följde redovisades allt som eleverna gjort; undersökningar om elevhälsa och förslag på åtgärder för att minska stress och psykisk och fysisk ohälsa, diagram, powerpoints, filmer och en del rollspel avlöste varandra i en aldrig sinande ström.

Bobergslevernans reflektioner kan sammanfattas med orden ”Jag tycker vi har det jättebra hos oss – vi gör ju redan det som de andra vill förändra” (Casandra Te3). Skönt att höra för oss lärare förstås.

MENINGEN MED konferensen, förutom att få kunskap inom temat, är naturligtvis att eleverna lär känna varandra och värdlandets kultur och historia. Ett par dagar ägnades därför åt sightseeing där det kändes som om vi såg ALLA museer som fanns; War memorial, National museum, Art gallery, Portrait gallery med flera. Dessutom var vi på Parlamentet, ett par ambassader, en enorm trädplantering, var med på skolans idoltävling och hade sportaktiviteter som yoga och abseiling (när man firar sig ner i

sele från hög höjd). Vi fick också ett UNDERBART föredrag om olika reptiler där man kunde hålla i blåtungade ödlor, olika ormar och en ursöt krokodilunge! Men trots en fullspäckad vecka var konferensen snart över och det var dags att krama alla nya kompisar hej då.

Som avslutning åkte vi tillbaka till Sydney för några dagars turistande i djurparker, på beachen och Madame Tussauds, vi sjöng karaoke, åkte färja och upp i Sydney Tower, besökte Botaniska trädgården och Operahuset samt tog ungefär en triljard foton. Dem kommer vi sitta och bläddra bland ända till nästa år, när det i juni är dags för oss i Ånge att anordna konferensen för 2018! Vi hoppas att många i kommunen kommer ta chansen att vara värdfamilj så att de elever som kommer hit, får en lika fantastisk upplevelse som vi fått.

HAR DU FRÅGOR eller vill anmäla dig som värdfamilj redan nu, maila mig på susanne.lovgren@ange.se Vi ses!

SUSANNE LÖVGREN
LÄRARE BOBERGSGYMNASIET

Tejpa
här!

Ånge kommun
Svarspost
Kundnummer
850113600
841 81 ÅNGE

Vik här!

Tejpa
här!

Klipp, vik ihop, tejpa
och skicka in talongen.

HJÄLP DIN KOMMUN ATT BLI BÄTTRE

Jag tycker ...

Vilken typ av synpunkt?

- Förslag
 Klagomål/kritik
 Fråga
 Beröm
 Synpunkt

Vilken verksamhet och arbets-
plats/ställe gäller det:

Skriv ner ditt förslag, klagomål/
kritik, beröm, din fråga eller
synpunkt:

Om du vill ha svar kryssa i
rutan!

Vilken kontaktform föredrar
du?

- Brev Mail Telefon

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

E-postadress: _____

Vanligen är post till kommunen offentlig, vem som helst kan begära att få se den. Vid speciella skäl kan den sekretessbeläggas. För administration kommer dina personuppgifter att registreras och behandlas i enlighet med bestämmelserna i personuppgiftslagen (PUL 1998:04).

40 områden i kommunen med möjlighet till strandnära bebyggelse

■■■ I ÅNGE KOMMUN finns 40 områden där det är möjligt att ansöka om strandskyddsdispens för att bygga bostad eller fritidshus. Områdena är så kallade LIS-områden (Landsbygdsutveckling i strandnära läge) och finns både längs Ljungan och dess sjöar och vid sjöar som ligger mera avskilt. Att peka ut LIS-områden syftar till att långsiktigt utveckla landsbygden genom ett utökat befolkning- och verksamhetsunderlag. Strandskyddsdispens kan dock sökas vid alla sjöar och vattendrag.

Områdena har pekats ut i kommunens översiktsplan och innebär ökade möjligheter för kommunen att ge strandskyddsdispens för att bygga hus eller anläggningar, om det gynnar utvecklingen av landsbygden.

De utpekade LIS-områdena innebär endast en förutsättning för att söka dispens från strandskyddsbestämmelserna, med landsbygdsutveckling eller närhet till befintliga bostadshus som särskilda skäl. Även när det finns ett särskilt skäl för dispens ska man pröva om åtgärderna ger en oacceptabel negativ påverkan på strandskyddets huvudsyften. Om åtgärderna innebär en sådan påverkan får man inte ge dispens.

Reglerna om fri passage närmast strandlinjen gäller alltid, även inom LIS-områden. I varje enskilt ärende ska lämpligheten av den aktuella åtgärden också prövas utifrån andra relevanta aspekter, t.ex. hänsyn till naturvärden, möjligheten till hållbara avloppslösningar, risken för naturolyckor etc. Dessutom kan det bli aktuellt med prövningar enligt andra bestämmelser, t.ex. kulturminneslagen, bygglovsprövning, tillstånd till miljöfarlig verksamhet och bestämmelser gällande vattenverksamhet.

De orangerösa rastreringen
visar område där landsbygds-
utveckling i strandnära område
är möjligt. Kartbilden visar
Fränsta - Torpsjön.

FAKTA

STRANDSKYDD

Strandskyddet har två huvudsyften:

- att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och
- att bevara goda livsvillkor för växt- och djurliv.

Strandskyddet gäller generellt 100 meter från strandkanten både på land och i vattnet.

Dispens från strandskydd:

Det finns sex olika skäl som gör att man kan beviljas dispens från strandskyddet förutom det skäl som ges av LIS-området. Alla beviljade dispenser från strandskyddet skickas till Länsstyrelsen som eventuellt överprövar dispensen.

LIS-område:

Här har kommunen på förhand övervägt möjligheterna att ge dispens och kommunen bedömer att här kan en dispens hjälpa till att utveckla landsbygden.

Vill du veta mer:

Kontakta Bygg- och miljökontoret,
e-post: bygg.miljonamnden@ange.se
Läs mer om LIS-områden på
www.ange.se